ЧОРВА МАҲСУЛОТЛАРИ МЎЛ-КЎЛЧИЛИГИ УЧУН!

Бутун совет халқи билан бирга областимиз меҳнаткашлари ҳам партия ва ҳукуматимизнинг чорва маҳсулотлари мўл-кўлчилигини яратишга қаратилган тадбирини маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 108. (2141). | 2 июнь, шанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

«Узбекхлопкомаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча ишчиларга, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, совет интеллигенциясига, бутун совет халқига Мурожаатини якдиллик билан қизғин кутиб олдилар. Улар оталикдаги колхозга ёрдамни янада кучайтиришга аҳд қилдилар. Суратда: еттинчи цех нормировкачиси ўрток Ё. Тиллахонов ҳамкасб дўстларига Мурожаатни ўқиб бераётир.

А. Абалян фотоси.

ДАВЛАТ ВА ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Кеча газеталарда партия ва ҳукуматимизнинг ғоят муҳим ҳужжатлари — КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча ишчиларга, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, совет интеллигенциясига, бутун совет халқига Мурожаати, шунингдек, СССР Министрлар Советининг чорва моллар ва паррандалар етиштириш ҳамда давлатга топширишни кескин суратда кўпайтиришда колхозлар ва совхозларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга қаратилган ва қанд-шакарнинг, вискоза, штапель калавадан тайёрланган газламалар ва бу газламалардан ишланган буюмларнинг давлат чакана нархларини камайтириш тўғрисидаги қарорлари эълон қилинди. Бу тарихий ҳужжатларда аҳолини мўл-кўл чорва маҳсулотлари билан таъминлашнинг аниқ ва равшан йўллари белгилаб берилгандир.

«Партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, — дейилади Мурожаатда, — **совет халқига ушбу мактуб билан мурожаат қилишга ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришимиз тараққиётининг ва аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, хусусан гўшт ва ёғга бўлган ҳамда ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришнинг баъзи жиддий масалаларини бу мактубда қараб чиқишга қарор бердилар. Партия ва ҳукумат шаҳарларнинг аҳолисини гўшт маҳсулотлари билан таъминлашда рўй бераётган қийинчиликлар тўғрисида ошкора гапириш ва бу қийинчиликларни яқин вақт ичида бартараф қилиш чораларини баён қилиб беришни зарур деб ҳисоблайдилар».**

Партия ва ҳукумат колхозлар ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш мақсадида жуда катта тадбирларни амалга оширди. Ана шу мақсадлар учун неча миллиард сўмлаб маблағ сарф этилди. Лекин тажриба шуни кўрсатмоқдаки, қишлоқ хўжалигининг энг кўп меҳнат талаб этадиган соҳаси — чорвачиликнинг жиддий суратда орқада қолаётганлигига барҳам бериш ва бу соҳани ҳам экономикамизнинг бошқа соҳалари сингари ҳозирги талаблар даражасида юксалтириш учун жуда кўп маблағ талаб этилади. Ҳозирги пайтда гўшт ва сут етиштириш учун кўп ҳаражат қилинмоқда, бу ҳаражатлар давлат ана шу маҳсулотларни сотиб олаётган нархлардан анча ортиқдир. Чунончи, 1960 йилда бир центнер қорамол (тирик вазнда) таннархи 91,6 сўм, 1961 йилда 88 сўм бўлди, харид нархи эса 59,1 сўмни ташкил этди. 1960 йилда бир центнер парранда гўштининг таннархи 140,5 сўм, 1961 йилда 133,5 сўм бўлди, харид нархи эса 82,2 сўмни ташкил этди.

Хўш, бу қийинчиликни тугатиш учун ва чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда чорвадорларнинг манфаатдорлигини ошириш учун нима иш қилиш керак? Биз колхозларда меҳнатга қараб тақсимланадиган даромадлар миқдорини камайтириш йўлидан бора олмаймиз. Чунки, бу тадбир чорвачиликни ривожлантиришга фойда келтирмай, балки аксинча унга зарар етказган бўлур эди. Биз гўшт ва сут етиштиришни тез ривожлантириш мақсадида мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга ва саноатни ривожлантиришга зарар етказган ҳолда маблағларни шу соҳага сарф қила олмаймиз. Чунки, бу тадбир бутун халқ манфаатларига, коммунизм қурилиши иши манфаатларига тўғри келмайди.

Ана шуларни ҳисобга олиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қорамол, чўчқа, қўй, эчки ва парранда гўштининг харид нархларини ўрта ҳисобда 35 процент оширишга қарор қилдилар.

Бу тадбир бир томондан чорвачилик хўжалигимизни кескин юксалтириш учун кенг имкониятлар вужудга келтирса, иккинчи томондан аҳолининг чиқимдонлигини маълум даражада кўпайтиради. Ана шу чиқимдонликни камайтириш мақсадида қанд-шакарнинг, шунингдек штапель-газламалар ҳамда шу газламалардан тикилган буюмларнинг чакана нархлари камайтирилди.

Партия ва ҳукумат томонидан белгиланган бу тадбирлар чорвачиликни юксалтириш, гўшт ва сут маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида ғоят катта имкониятларни очиб беради, колхозлар ва колхозчиларнинг ўз меҳнати натижаларидан моддий манфаатдорлигини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади. Бу тадбирнинг амалга оширилиши натижасида бутун совет халқи ютиб чиқади.

Совет кишилари шуни яхши биладиларки, раҳномомиз Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукумати бирор тадбир белгилар эканлар, унда даставвал бутун халқ ва бутун давлат манфаатларини кўзда тутадилар.

Мўл-кўлчилик вужудга келтирилгач ва уларни етиштириш учун қилинаётган меҳнат сарфлари камайтирила бергач, харид нархларини ва айни маҳалда чакана нархларни камайтириш имконияти вужудга келади.

Партия ва ҳукуматимизнинг белгилаган бу тадбири жуда катта аҳамиятга эгадир. Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг энг муҳим вазифаси — ана шу тарихий ҳужжатларни кенг меҳнаткашлар оммасига чуқур ва ҳар тарафлама тушунтиришдан, улардан кўзланган мақсадни ҳар бир меҳнаткашга етказишдан иборатдир. Бутун мамлакатимиздаги каби бизнинг областимизда ҳам арзон ва мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштираётган хўжаликлар оз эмас. Ана шу илғор хўжаликларнинг тажрибасини кенг пропаганда қилиш ҳарбир чорва фермасида арзон ва мўл-кўл маҳсулот етиштиришга эришиш — партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлотларининг шон-шараф ишидир. Шунга эришмоқ керакки, бутун чоралар билан меҳнат унумдорлигини оширайлик, маҳсулот етиштиришга бўлаётган чиқимларни камайтирайлик. Бунинг учун ҳамма ишларда механизация даражасини ошириш зарур. Ана шундагина қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархларини камайтириш учун имконият вужудга келади, партиямиз белгилаб берган коммунизм қуриш программаси муваффақият билан амалга оширилади.

ИСТИҚБОЛ ПЛАНИ

Кеча КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча ишчиларга, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, совет интеллигенциясига, бутун совет халқига қарата Мурожаати эълон қилинди. Бир сўз билан айтганда бу Мурожаат совет халқига, колхозчиларга, совхоз ишчиларига катта ғамхўрликдир.

Мурожаатда таъкидланганидек, партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрилган бу чора колхоз ва совхозларда, чорвачилик учун зарур бинолар қуриш, чорвачилик ишларини кенг кўламда механизациялаш, ем-хашак етиштиришни — демак гўшт-сут етиштиришни кўпайтириш имкониятини беради. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини оширади. Бу эса чорвачилик маҳсулотларини тез суръатлар билан кўпайтирилишига олиб келади.

Шунинг учун ҳам совхозимиз ишчилари партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрилган бу тадбирни бир овоздан маъқулламоқдалар. Чунки чорвачиликни ривожлантириш учун етарли миқдорда сарф-ҳаражатлар бўлмаса, бинолар қурилмаса, техника кенг суратда жорий қилинмаса, кутган натижага эришиб бўлмайди.

Биз бу Мурожаатга жавобан чорвачиликни янада ривожлантириш тадбирларини амалга оширишга киришдик.

М. ҒАНИЕВ,
«Гулистон» совхозининг директори.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ДАВЛАТГА КЎПРОҚ ДОН ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ғалла ўрим-йиғими ва давлатга дон топшириш масаласини муҳокама қилдилар. Қарорда айтиладики, бу йил ғалладан мўл ҳосил етиштирилди ва дон етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни, давлатга дон сотиш планини бажариш, 1963 йилда экиш учун етарли миқдорда уруғлик жамғариб қўйиш ва чорвачиликни ем-хашак билан таъминлаш учун барча имкониятлар мавжуддир.

Шу билан бирга қарорда таъкидлаб ўтилдики, кўпчилик хўжаликларда ҳосилни ўриб-йиғиб олишга тайёргарлик жуда суст бормоқда. 20 майга қадар атиги 857 комбайн тахт қилинган, бу эса мавжуд комбайнларнинг деярли учдан бир қисмига тенг, холос. Кўпгина хўжаликлар дон тозалайдиган ва бошқа ўрим-йиғим машиналарини ремонт қилишга ҳалигача киришмаганлар. Комбайнларни тайёрлашда Тошкент ва Самарқанд областларининг колхоз ҳамда совхозлари жуда орқада қолмоқда. Жиззах ва Каттақўрғон районларидаги, айниқса Сурхондарё областининг Қарши группасидаги районларнинг хўжаликларида ўрим-йиғим машиналарини ремонт қилиш ташкил этилмаган. Ваҳоланки, бу районларда ғаллага ўроқ тушадиган пайт келди. «Узсельхозтехника» бирлашмаси устахоналарининг ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланилмаяпти. Натижада машиналар сифатсиз ремонт қилинмоқда. Заҳарли ўт босган ғалла экинларини ўтоқ қилиш яхши ташкил этилмаган. Кўпгина колхоз ва совхозларда йўл, кўприк, механизациялаштирилган хирмон жойлар, омбор, қоп-қанор, тарози хўжалиги ва дон ташишга транспортни мавсумга тайёрлаш тугалланган эмас.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ғалла ўрим-йиғимига тайёргарликни қониқарсиз деб ҳисоблаб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари зиммасига камчиликларни тезда бартараф этиш ва комбайнлар, тракторлар, дон тозалайдиган ҳамда бошқа ўрим-йиғим машиналарини тайёрлашни 5 июндан кечиктирмай тугаллаш вазифасини юклади. Барча комбайнчилар ва штурвалчиларни техникани ремонт қилишга жалб этиш лозим. Ремонт

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

ЧОРВАДОРЛАР ХУРСАНД

БЎСТОНЛИҚ. 1 июнь, (телефон орқали олинди). Телефон трубкасини «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ Пирмат Норматов олди.

— КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча ишчиларга, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, совет интеллигенциясига, бутун совет халқига қарата чиқарган Мурожаатини колхозингиз аъзолари қандай кутиб олишди?

— Бугун почта барвақт келди. Агитатор ва пропагандистларимиз аввал ўзлари газетани яхшилаб ўқиб, уқиб олиб, сўнг чорва фермаларига, яйловларга чиқиб кетдилар. Жойларда коллектив ўқиш ўтказилди. Бу Мурожаат кўпчиликни жуда қизиқтираяпти. Умуман айтиш мумкинки, колхозимиз аъзолари чорвачилик маҳсулотларининг харид нархларини ҳамда чакана нархларини ошириш тадбиридан мамнун бўлмоқдалар. Нега деганда бу чора бизларга чорвачилик ишларини кўпроқ механизациялаш, зарур бинолар қуриш, ем-хашак етиштиришни кўпайтириш учун қўшимча харажатлар қилишга катта имконият беради, энг муҳими чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини оширади.

— Колхозда ҳозир чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва моллар туёғини кўпайтириш қандай бораяпти?

— Ишларимиз чакки эмас. Ярим йиллик планга кўра 300 центнер гўшт топширишимиз керак эди, ҳозирнинг ўзида давлатга 431 центнер гўшт топширдик. Бунинг ярмидан кўпи чўчқа гўшти. Новатор чўчқабоқаримиз В. Денисов яна 50 бош чўчқани бўрдоқига боқаяпти. Ҳар бир чўчқасининг вазни 100 килограммдан кам эмас. Бу новаторни биз кеча партия сафига қабул қилдик. Ҳозир у партия ва ҳукуматимизнинг шу бугун газеталарда эълон қилинган Мурожаатини ўз касбдошларига ўқиб, тушунтириб бермоқда. Мана, илғор чўпонларимиздан Ҳатам Умаралиев келиб қолдилар. Таассуротларини ўзлари айтсинлар.

— Мурожаатни синчиклаб ўқиб чиқдим, — деди Ҳатам ака. — Партиямиз Марказий Комитети ва ҳукуматимиз аҳоли учун гўшт ва мол ёғи етишмаётганлигини ҳам, бу маҳсулотларни етиштираётган кўпгина колхоз ва совхозлар иқтисодий жиҳатдан фойда кўриш ўрнига зарар қилаётганлигини ҳам халқимизга очиқ-ойдин айтиб жуда тўғри иш қилганлар. Гўшт ва гўшт маҳсулотлари чакана нархларининг ўрта ҳисобда 30 процент оширилиши асосан шаҳарлик биродарларимизнинг бюджетига бироз таъсир кўрсатмай иложи йўқ. Лекин колхоз ва совхозларнинг чорвачилик маҳсулотлари етиштирганлиги учун зарар кўраверишн ҳам инсофдан эмас. Биз шаҳарлик дўстларимизга ваъда бериб айтамизки, янги қарордан руҳланиб чорва туёғини тез кўпайтирамиз, чорвачилик маҳсулотлари таннархини камайтирамиз.

— Ўзингизнинг ишингиз қалай?

— Ёмон эмас. Мирсоат Қосимов билан иккимиз 1696 совлиқ боқаётирмиз. Улардан йил бошидан бери 1900 дан ортиқ қўзи олдик. Совлиқлар зотини яхшилаш, улардан иложи борича кўпроқ қўзи олиш, молларни яхши боқиш пайидамиз.

— Раҳмат, ишларингизга муваффақият!

З. ИСРОИЛОВ.

Совет халқи ютиб чиқади

Чорвачиликни ҳам кескин суратда ривожлантирайлик! Чорвачиликдан зарар кўрадиган биронта ҳам хўжалик қолмасин!

Партия ва ҳукуматимиз колхозчилар, совхоз ишчилари олдига ана шундай юксак вазифани қўйди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошираборнб, пахта сабзавот, картошка ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга астойдил киришган қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу соҳада янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Кеча газеталарда эълон қилинган КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатида эса социалистик қишлоқ хўжалигимиз, айниқса чорвачиликни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган фикрлар илгари сурилган. Буни колхозимиз чорвадорлари яхши тушинадилар. Ҳақиқатан ҳам чорва моллари ва паррандалар етиштириш ҳамда давлатга топширишни кескин суратда кўпайтиришда колхоз ва совхозларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш муҳим чорадир.

— Бу чора, дейилади Мурожаатда, — чорвачилик маҳсулотларини тез кўпайтиришга ёрдам беради, Бундан эса оқибат натижада бутун совет халқи ютиб чиқади.

Ҳақ гап! Биз сут соғувчилар партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаатига жавобан янги ғалабаларни қўлга киритиш учун курашамиз. Ўтган йили мен ҳар бош соғин сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олган эдим. Бу йил ҳар бир сигирдан кам деганда 3500 килограммдан сут соғиб топшираман.

О. ЭРГАШЕВА,
Чиноз райони, Ленин номли колхознинг сут соғувчиси.

СОВЕТ-МАЛИ ҚЎШМА АХБОРОТИ

Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раиси Модибо Кейта ҳамда унинг ҳамроҳлари СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 21 майдан 31 майгача расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турдилар. Мали ҳукумат делегацияси, дейилади ахборотда, совет халқи турмушининг турли жиҳатлари билан танишди. Модибо Кейта ва унинг йўлдошлари Совет Иттифоқининг социализм қуришдаги, оммани ўқитиш ва тарбиялаш, миллий маданиятларни тиклаш, ҳамма соҳаларда иқтисодий ва социал тараққиётни амалга ошириш проблемаларини ҳал қилишдаги тажрибаларига алоҳида эътибор бердилар.

Малилик меҳмонлар совет кишиларининг Мали Республикасини яхшироқ билиб олишни астойдил истаётганликларини, уларнинг Мали халқига қардошларча хайриҳоҳлигини ҳамда янги жамиятни барпо қилишда Малига мадад кўрсатишга тайёр турганликларини мамнуният билан қайд қилиб ўтдилар.

Модибо Кейта Москвада Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказди. Совет давлатининг бошқа раҳбар арбоблари, шунингдек, Мали Республикасининг давлат ва жамоат арбоблари ҳам қатнашган ана шу учрашувлар ва суҳбатлар самимий характерда бўлди ҳамда самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Ахборотда таъкидланадики, Москвадаги суҳбатлар ҳозирги халқаро муносабатларга доир бир қанча энг муҳим проблемалар ҳақида СССР ва Мали Республикаси ҳукуматларининг қарашлари бир-бирига мос эканлигини кўрсатди, бундан эса, ҳар иккала томон ғоят мамнун бўлдилар.

Ёппасига ва батамом қуролсизланишни амалга ошириш айниқса шошилинч ва зарур характер касб этиб бормоқда.

Қуролсизланиш проблемасининг ҳал қилиниши барча мамлакатлар ва, жумладан, мустамлака зулми ҳамда эксплуатациядан яқинда озод бўлган ва озод бўлиб келаётган мамлакатлар аҳолисининг турмуш даражасини оширишга, шубҳасиз, анча қулайроқ шарт-шароитлар яратиб берган бўлур эди.

Мали ҳукумати Совет ҳукуматининг қуролсизланиш проблемасини ҳал қилишга қаратилган куч-ғайратларига тушунган ҳолда қарамоқда, ядро қуроли синовларини тақиқлаш масаласида 18 лар комитетидаги бетараф давлатларнинг меморандумида баён қилинган таклифларни Совет ҳукумати бир битимга келиш учун фойдали асос деб қараб чиқишга тайёр турганлигини изҳор этди, деб қайд қилиб ўтмоқда.

Мали томони музокаралар вақтида Совет Иттифоқининг Германия билан сулҳ шартномаси тузиш масаласидаги позицияси билан танишди. Ҳар иккала томон ана шу проблемани тезроқ тинч йўл билан бартараф этиш зарурлиги тўғрисида қатъий ишонч билдирдилар.

Ҳар иккала ҳукумат Африкада ядро қуролининг запаслари, ажнабий қуролли кучлар ва ҳарбий базалар сақланиб келаётганлигини қоралайдилар. Улар БМТ Бош Ассамблеясининг Африкани атомсиз зона деб эълон қилиш ҳақидаги резолюцияси сўзсиз ва сира кечиктирмай бажарилиши учун қатъий чоралар кўрилиши зарур, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи ва Мали Республикаси қандай шаклларда намоён бўлишидан қатъий назар, империализм билан мустамлакачиликни қатъиян қоралаётганликларини билдирадилар.

Томонлар Ангола ва Мозамбик ватанпарварларининг ваҳшиёна суратда ўлдирилаётганлигига хотима бериш учун, ана шу мамлакатлардаги халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини таъминлаб бериш учун биринчи галда, БМТ орқали таъсирчан чораларни кўриш зарур, деб таъкидлайдилар, Жанубий Африка Республикасининг ҳукумати ўтказиб келаётган ирқий камситиш ва террор сиёсатидан ғоят дарғазаб бўлаётганликларини изҳор этадилар.

СССР ҳукумати билан Мали Республикасининг ҳукумати, деб кўрсатилади ахборотда, Жазоир халқининг тарихий ғалабасини табриклайдилар. Улар Жазоир халқининг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат муқаддас ҳуқуқини охиригача амалга оширмоқ учун қаҳрамон Жазоир халқига имконият таъминлаб берилиши ва бунинг учун ҳамма чоралар кўрилиши керак, деган фикрни билдирадилар.

Ҳар иккала томон Конгодаги аҳволга жиддий аҳамият берадилар. Империалистик кучларнинг мамлакатнинг ички ишларига аралашувини тўхтатиш, барча ажнабий ҳарбий хизматчиларни ва ёлланган шахсларни у ердан чиқариб юбориш ҳамда Конго Республикасининг чинакам мустақиллиги ва территориал бутунлигини таъминлаш — Конгодаги аҳволни бартараф қилишнинг энг муҳим шарт-шароитларидандир.

Африкадаги аҳволга келганда эса, деб таъкидланади ахборотда, ҳар иккала томон мустамлакачиликнинг янги формасини қатъиян қоралайдилар. Мустамлакачиликнинг бу янги формаси иқтисодий ёрдам ниқоби остида мустамлакачиларнинг илгариги имтиёзлари сақлаб қолинишини таъминлаш мақсадини кўзламоқда ҳамда Африка давлатларининг мустақиллигига таҳдид солмоқда ва Африка мамлакатларининг мустамлакачиликка қарши асосда бирлик ва бирдамликка эришиш йўлига ғов солмоқда. Ҳар иккала ҳукумат ана шу таҳдидни тугатиш учун ёрдам бериш ҳамда Африка давлатларининг мустақиллигини сақлаб қолишга ёрдам бериш йўлида қўлларидан келган ҳамма чораларни кўриш тўғрисида аҳдлашиб олдилар.

Ҳар иккала томон чуқур ишонч билдирадиларки, Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги ҳуқуқларининг тикланиши — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолияти самарали бўлишининг энг муҳим шартларидан биридир.

Томонлар қайд қилиб ўтадиларки, Африка ва Осиёдаги бир қанча мамлакатлар амалга ошириб келаётган бетарафлик ана шу мамлакатлардаги конкрет реал вазиятга мос бўлиб тушаётган йўлдир. Ана шу мамлакатларнинг бетарафлик сиёсатлари шу мамлакатлардаги халқларнинг ўз мустақиллигини мустаҳкамлашга ва ҳар қандай чет мамлакат гегемониясига қарши ҳаракат қилишга қаратилган хоҳиш-иродасининг ифодаси бўлиб, халқларнинг ўз тараққиётларини эркин суратда белгилаб олиш ҳуқуқига мос бўлиб тушмоқда.

Ахборотда айтиладики, учрашувлар ва суҳбатлар вақтида Совет-Мали муносабатларига доир масалалар муҳокама қилинди. Ҳар иккала томон Совет Иттифоқи ва Мали Республикаси халқларининг манфаатларини кўзлаб, ҳамма соҳаларда ҳамкорликни янада кенгайтириш тўғрисида аҳдлашиб олдилар. Совет Иттифоқи қўшимча объектлар қуришда Мали Республикасига техника ёрдами ва моддий ёрдам кўрсатади, шунингдек миллий кадрлар тайёрлашда ёрдам беради. Маданият, маориф, соғлиқни сақлаш, илм-фан, спорт соҳасида алоқаларни кенгайтириш зарур деб топилди. Шунингдек ўзаро манфаатли савдо-сотиқни янада авж олдириш кераклиги таъкидлаб ўтилди.

Яқин фурсатда Совет Иттифоқига Мали парламент делегацияси келади, деб келишиб олинди.

Совет-Мали қўшма ахборотининг охирида қаттиқ ишонч билдириладики, Мали президенти Модибо Кейтанинг Совет Иттифоқига визити СССР билан Мали Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўлида қўйилган муҳим қадамдир.

Н. С. ХРУЩЕВ-МОСКВА БОЛАЛАРИНИНГ МЕҲМОНИ

МОСКВА, 1 июнь. (ТАСС). Бугун Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллиги номидаги пионер ва ўқувчилар саройи тантанали вазиятда очилди.

Саройнинг тантанали очилиш маросимида қатнашиш учун КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев келди. Никита Сергеевични КПСС Марказий Комитетининг секретари, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари П. Н. Демичев, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари С. П. Павлов ва Л. К. Балясная, РСФСР маориф министри Е. И. Афанасенко, Москва совети ижроия комитетининг раиси Н. А. Дигай, партия, совет ва комсомол раҳбар ходимлари, сарой архитекторлари, қурувчилари кутиб олдилар. Пионерлар Никита Сергеевичга гулдасталар тақдим этдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев автопоездга тушиб парк территориясини айланиб чиқди, саройнинг аудиториялари, мастерскойлари, синфларини кўздан кечирди, қишлик боғни бориб кўрди.

Тантанали линейка қатнашчилари Никита Сергеевич Хрушчевни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Никита Сергеевич Хрушчев шу ерда ҳозир бўлган кишиларга қарата нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев пионерлар ва ўқувчилар саройининг асосий биносига кира беришдаги қизил лентани қайчи билан кесди. Пойтахт пионерларининг янги саройи очилди.

Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунида болалар ажойиб совға олдилар.

Ярим йиллик план бажарилди

Тошкент областининг хўжаликлари давлатга тухум сотиш ярим йиллик планини бажардилар. Тайёрлов ташкилотларига ҳаммаси бўлиб 13 миллион 440 минг дона — ўтган йилдагига қараганда деярли 3 миллион дона кўп тухум сотилди.

Областнинг Оққўрғон, Сирдарё, Комсомол, Қуйи Чирчиқ, Чиноз сингари районлари давлатга тухум сотиш йиллик планларини ошириб бажариб, ҳозирги кунда пландан ташқари маҳсулот топширмоқдалар.

ДАВЛАТГА КЎПРОҚ ДОН ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

ишлари устидан кундалик қатъий контроль ўрнатиш, барча комбайн агрегатларини сомон тўплайдиган, донни тутиб қоладиган мосламалар ҳамда ёнғинга қарши инвентарлар билан жиҳозлаш вазифаси қўйилди. Тайёрланган машиналар махсус комиссия томонидан қабул қилиб олиниши лозим. Ғаллакор совхоз ва колхозларга комбайнларни бўшатиш ва донни хирмонга ҳамда тайёрлаш пунктларига ташиш учун мавжуд транспорт воситаларининг ҳаммасини яқин кунлар ичида ишга шайлаб қўйиш, дон сақланадиган омборларни, хирмон жойларни, тош-тарозини ремонт қилишни туғаллаш, донни қабул қилиш, қуритиш ва саралаш учун ҳар бир хўжаликда механизациялаштирилган марказий хирмон ташкил этиш, давлатга сотиш учун мўлжалланган донни бевосита комбайнлардан дон элеваторларига ташишни ташкил этиш таклиф қилинди. Шунингдек, заҳарли ўт босган экин майдонларини аниқлаш, бегона ўтларни ўтоқ қилиш ва пайкалдан четга чиқариб ташлаш вазифалари қўйилди. Ўт босган участкаларда ғаллани комбайнларда ўриб олиш таъқиқланди.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмасига ғаллакор хўжаликларни машиналарнинг запас қисмлари, авторезина, ремонт материаллари ва ёнғинга қарши воситалар билан таъминлаш топширилди. Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги зиммасига дон ташиш учун 1100 юк автомашинаси, шу жумладан, Тошкент областига 200, Самарқанд областига 500 ва Сурхондарё областига 400 юк автомашинаси ажратиш вазифаси юклатилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё область партия комитетлари ҳамда область ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари, ғаллакор районларнинг район партия комитетлари ҳамда район ижроия комитетларига қуйидаги ишларни амалга оширишни топширди:

Ғалла ўрим-йиғимини 20 кунда туғаллашни назарда тутиб, бу иш юзасидан зарур тадбирларни тузиб чиқишда колхоз ва совхозларга ёрдам кўрсатиш:

ўрим-йиғим бошлангунча уруғлик участкаларда ҳамма сортли экинларнинг апробациясини ўтказиш;

биринчи навбатда уруғлик участкалардаги ғаллани ўриб олиб, уруғликни тозалаш ва уни кондицияга келтириш, хўжаликнинг талабига кўра уруғлик фондига шу хўжаликнинг ўз навидан бўлган дон ажратилиши устидан контроль ўрнатиш.

Область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига, Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда унинг жойлардаги органларига комбайнлар бункеридан ва бошқа ўрим-йиғим машиналаридан хирмонга, тушган донни ҳисобга олиш ва кирим дафтаридан ўтказиш юзасидан қаттиқ контроль ўрнатиш топширилди. Донни тайёрлаш пунктларига, колхоз ва совхозларнинг хирмонлари ва омборларига жўнатиш устидан ҳам ана шундай қаттиқ контроль ўрнатилиши лозим.

Хўжасизлик ва контролсизликда айбдор бўлган шахсларни қаттиқ жазолаш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети ҳосилни ўриб-йиғиб олишда поток усулини кенг қўлланишни тавсия қиладилар. Бу усул меҳнат ва маблағ сарфини камайтириш, дон нобудгарчилигини олдини олиш ҳамда колхоз ва совхозлардан доннинг тўхтовсиз қабул қилиб олинишини таъминлаш имконини беради.

Қарорда колхоз ва совхозларда сортли донни тайёрлаш ва тозалаш ҳамда сортли уруғлик тайёрлаш давлат планининг белгиланган муддатда бажарилиши устидан контроль ўрнатилиши зарурлиги кўрсатиб ўтилади. Сортли дон фақат мавжуд кондицияларга яқин бўлгандагина қабул қилинади.

Колхоз ва совхозларда комбайнлар орқасида қоладиган ҳамма дон поясини йиғиш ва ғарам қилиш ҳамда ўрим-йиғим билан бир вақтнинг ўзида похолни майдалаб ерни кузги экин экиш учун чуқур ҳайдаб қўйиш ишларини ташкил қилиш зарур.

Область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига ғалла экинларининг етилишини ҳисобга олган ҳолда районларга ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва давлатга дон топшириш юзасидан беш кунлик топшириқлар бериш таклиф қилинди. Партия ва совет ташкилотларига, Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ва унинг жойлардаги органларига ҳосилни ўриб-йиғиб олишни ва давлатга дон топширишни уюшқоқлик билан ўтказишнинг аҳамиятини ғаллакорларга кенг тушунтириш, далада социалистик мусобақани кучайтиришда колхоз ва совхозларга амалий ёрдам бериш топширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика газеталарининг ва Тошкент, Самарқанд, Сурхондарё область газеталарининг редакциялари зиммасига дон экинларини ўриб-йиғиб олишнинг боришини мунтазам ёритиш, агрегатларнинг энг яхши бошлиқлари ва шоферларнинг тажрибасини пропаганда қилиш ҳамда оммалаштириш вазифаларини юклади.

Тошкент ремонт-экскаватор заводи 1-цехининг слесари Қаҳрамон Раҳмонов ёш бўлишига қарамай меҳнатда тажрибали ишчилардан қолишмайди. У коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси деган шарафли номни оқлаш учун кунлик нормани 110—115 процентдан адо этиб, экскаватор қисмларини сифатли ремонт қилмоқда. Суратда: ёш ишчи Қ. Раҳмонов иш устида.

А. Абалян фотоси.

ҚАРДОШЛИК ВА ЯРАТУВЧИЛИК ТИЛИ КОММУНИЗМ ҚУРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ

МИЛЛИЙ МАКТАБЛАРДА РУС ТИЛИНИ ЎҚИТИШНИ ЯХШИЛАШ МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН РЕСПУБЛИКАЛАРАРО ИККИНЧИ ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ЁПИЛДИ

1 июнда Свердлов номли концерт залида миллий мактабларда рус тилини ўқитишни яхшилаш масалаларига бағишланган Республикалараро иккинчи илмий конференциянинг якунловчи ялпи мажлиси бўлди.

Мажлисда беш секция ишларининг якунлари тўпланди. Ана шу секцияларда рус тилини ўқитишни ташкил этиш ва яхши йўлга қўйиш соҳасида педагогика коллективлари ва илмий муассасаларнинг фаолиятини такомиллаштиришга тааллуқли муҳим масалалар ҳар томонлама муҳокама қилинди.

Мажлисда программа, дарсликлар ва ўқув қўлланмалари секциясининг раҳбари—В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг доценти **К. С. Коблов**, миллий мактабларда рус тилини ўқитиш методлари секциясининг раҳбари—Душанба педагогика институтининг кафедра мудири **Л. В. Успенская**, ўқитувчи ва илмий-педагогика кадрлари тайёрлаш секциясининг раҳбари — Қирғизистон давлат университети филология факультетининг декани **В. У. Уметалиева**, ишчи ва қишлоқ ёшлари кечки (сменали) мактабларида рус тилини ўқитиш секциясининг раҳбари—Қозоғистон ССР Маориф министрлигининг бўлим мудири **В. П. Калинкин**, миллий мактабларда рус тилини ўқитиш соҳасидаги илмий-тадқиқот ишлари ва рус тилини ўқитиш масалалари соҳасидаги тадқиқотларни мувофиқлаштириб олиб бориш секциясининг раҳбари—РСФСР Педагогика фанлари академияси Миллий мактаблар институтининг илмий секретари **Ю. В. Гербеев** ахборот бердилар.

Шундан кейин докладчиларга сўз берилди.

Конференция якдиллик билан резолюция қабул қилди. Бу резолюцияда миллий мактабларда рус тилини ўқитишни янада яхшилашга қаратилган тавсиялар берилди.

Конференциянинг кун тартибидаги масалаларнинг ҳаммаси қараб чиқилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Ф. Е. Титов** ўз нутқида конференция ишларига якун ясади.

Конференция, деди ўртоқ Титов, уюшқоқлик билан, самарали суратда, илмий ва ғоявий-назарий жиҳатдан юксак савияда ўтди. Конференциянинг ялпи ва секция мажлисларида 29 доклад тингланди. Бу докладларни муҳокама қилишда 101 киши қатнашди.

Республикалараро конференция КПСС XXII съезди қарорлари асосида миллий мактабларда рус тилини ўқитиш вазифаларини кенг муҳокама қилди, бу соҳада методика ва илмий ишларни яхшилашнинг энг муҳим масалаларини қараб чиқди. Миллий мактабларда рус тили ва адабиётини ўқитиш процессида ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш масалалари конференциянинг ишида муҳим ўрин олди.

Конференция қабул қилган резолюцияда партия XXII съезди қарорлари ва КПССнинг янги Программаси асосида тегишли тавсиялар ишлаб чиқилди. Бу резолюция миллий мактабларда рус тилини ўқитишни такомиллаштириш, ўқувчиларнинг ана шу муҳим предмет бўйича билим даражасини оширишда муҳим роль ўйнайди.

Конференцияда рус халқи тўғрисида кўпгина самимий гаплар айтилди. Рус тили Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг коммунизм тантанаси учун курашида катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Бу эса, барча халқларимизнинг бузилмас қардошларча дўстлиги кун сайин мустаҳкамланиб бораётганлигини,

Коммунистик партия ленинча доно миллий сиёсатининг тантанасини яна бир марта намойиш қилди. Конференциянинг ишида СССРдаги барча иттифоқчи республикалар ва кўпгина автоном республикаларнинг рус тили ўқитувчилари ва тилшунос олимлари актив қатнашдилар. Бу конференция ўзининг жонажон ленинчи партияси раҳбарлигида коммунизмнинг муҳташам биносини қураётган совет халқлари улуғ дўстлигининг ёркин ва шодиёна намойиши бўлди.

Улуғ Ленин халқлар дўстлиги ва қардошлиги идеясини эълон қилган эди. Бизнинг партиямиз бу идеяни вужудга келтирган эди. Биз кўп миллатли мамлакатимизда ана шу идея тантана қилганлигидан ҳақли суратда фахрланамиз. Мамлакатимизнинг халқлари қўлга-қўл ушлашиб, бир ёқадан бош чиқариб, ягона қардошлик оиласида социализм қурганликларидан ҳақли суратда фахрланамиз. КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари билан қуролланган мамлакатимиз халқлари ўзининг жонажон партияси ва унинг Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида бутун инсониятга нуроний коммунистик истиқбол йўлини очиб бераётганликлари билан ҳақли суратда фахрланамиз.

Халқимиз, содиқ дўст бўлиш инсоннинг энг яхши фазилатидир, дейди. Бизнинг кучимиз, бизнинг қудратимиз, ижодий илҳомимизнинг манбаи, коммунизм тантанаси йўлида эришаётган янгидан-янги ғалабаларимизнинг гарови халқлар дўстлигидадир. Совет халқларининг бузилмас дўстлиги, улуғ қардошлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш —ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Коммунистик партия ва унинг содиқ ленинчи, барча халқларнинг улкан дўсти Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетининг ажойиб фаолияти Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг бузилмас қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлаш йўлида тинмай олиб борилаётган курашнинг, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатлар экономикаси ҳамда маданиятини мавж уриб ўстириш тўғрисидаги доимий ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Партия Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ташаббуси билан иттифоқчи ва автоном республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш, уларнинг коммунистик қурилишдаги ролини янада кўпроқ оширишга қаратилган кўпгина жуда муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилди. Бу тадбирлар барча совет халқларини марксизм-ленинизм енгилмас байроғи остида бундан буён ҳам жипслаштиришда катта роль ўйнади ва ўйнамоқда.

Чорвачиликнинг баъзи маҳсулотлари харид қилиш ва чакана нархларнинг оширилиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларга Мурожаати ва қанд-шакарнинг, вискоза-штапель калавадан тайёрланган газламалар ва бу газламалардан ишланган буюмларнинг давлат чакана нархларини камайтириш тўғрисидаги қарори бугун матбуотимизда эълон қилинди. Совет кишилари бу тадбирни ўз вақтида кўрилган муҳим тадбир деб қабул қилдилар. Бу тадбир аҳолининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришда, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини тезликда амалга оширишда катта роль ўйнайди.

Ўртоқ Титов конференция қатнашчиларининг қарсаклари остида бундай дейди: мен партиямизга ва унинг Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетига бутун совет интеллигенцияси партия ва ҳукуматнинг ана шу тадбирини бутунича ва тўла маъқуллайди, деб айтсам, шу конференциямизда қатнашаётган барча кишиларнинг фикрини изҳор қилган бўламан, деб ўйлайман.

Биз буюк, ажойиб даврда яшамоқдамиз. Бизнинг кўз олдимизда жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга воқеалар содир бўлмоқда, жуда кўп авлодлар асрлар бўйи орзу қилиб келган ишлар рўёбга чиқмоқда. Совет халқи ер юзида энг адолатли ва энг инсонпарвар жамият бўлмиш коммунистик жамият қурмоқда ва шу жамиятни албатта барпо қилади. Совет ўқитувчилари ва шу жумладан миллий мактаблардаги рус тили ўқитувчилари ҳам ана шу олижаноб ишга катта ҳисса қўшмоқдалар. Совет ўқитувчилари ёш авлодни — коммунизмнинг келажакдаги актив қурувчилари авлодини ўқитиш ва тарбиялаш каби катта шарафга муяссар бўлдилар.

Партия ва халқ совет ўқитувчисининг олижаноб меҳнатини ғоят қадрламоқдалар, улар тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқдалар. Бизнинг мамлакатимизда ўқитувчи шон-шараф ва иззат-ҳурматга, бутун совет халқининг қизғин муҳаббати ва миннатдорчилигига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг рус тили ўқитувчилари ва республикадаги илмий ходимлардан 23 кишига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган фахрий унвон бериш тўғрисидаги Фармони, халқ маорифи ходимларидан катта бир группасининг Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланганлиги ана шу ғамхўрликни яққол исбот этувчи далилларнинг биридир. Ўртоқ Титов мукофотланган ўртоқларни табриклайди.

Ўртоқ Титов яна қуйидагиларни айтади: ҳеч шубҳа йўқки, конференция миллий мактабларда рус тилини ўқитишни янада яхшилашга ёрдам беради, рус тили ўқитувчилари, тилшунос илмий ходимлар партиянинг совет кишиларини коммунизм қурувчиларнинг ахлоқ кодекси руҳида, социалистик интернационализм ва халқларнинг бузилмас дўстлиги улуғ принциплари руҳида тарбиялашдан иборат олижаноб ишида бундан буён ҳам партияга актив ёрдам берадилар.

Ўртоқ Титов сўзининг охирида қардош республикалардан келган ўқитувчилар, халқ маорифи органлари ходимларининг конференция ишида актив қатнашганликлари учун уларга самимий ташаккур изҳор қилди, уларнинг коммунизм тантанаси йўлидаги олижаноб меҳнатида янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

Конференция қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга ғоят баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Қ. УЗОҚОВ, Ю. КУКАРКИН, Г. ЛИПШИЦ, Е. МАЙОРОВ.

(Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбирлари).

ЯНГИ ҲОСИЛДАН КОНСЕРВАЛАР

Тошкент консерва заводи ўзининг сифатли маҳсулотлари билан харидорлар орасида машҳурдир. Заводда бу йилги қулупнай ҳосилидан 400 минг банка вареньe тайёрлаш планлаштирилган эди. Ҳозир ана шу мўлжал бажарилай деб қолди. Қулупнай пишиши билан корхонада ҳар сменада 4 — 5 тонна варенье пиширадиган иккита катта қозон ўрнатилган эди. Бу тадбир ишлаб чиқаришни рационал ташкил этишга ёрдам бераётир.

Заводда бу йил болалар учун олма, шафтоли, нок, олхўри ва олчадан бир неча юз банка компот, варенье ва джем тайёрланади. Болалар учун тайёрланадиган консерваларга олманинг ўзидан 350 тонна ишлатилади. Бундан ташқари бу йилги ҳосилдан катталар учун шафтоли, олма ва ўрикдан 300 тонна консерва, мева ва помидор шарбатларидан 3 миллион банка тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Юқорида айтилган маҳсулотларни ўз вақтида сифатли тайёрлаш учун мева цехи қайтадан реконструкция қилинди. Бу ерда илгари мавжуд бўлган 3 та катта қозон ҳамда 5 та кичик қозон ўрнига механизациялашган катта қозон ўрнатилаётир. Яқин кунларда ишга тушириладиган бу қозон суткасига хўл мевадан 10 тонна маҳсулот тайёрлайди, меҳнат унумдорлиги эса 3 — 4 баравар ошади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЮЗ НАВ ҚУЛУПНАЙ

Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг Оржоникидзе районидаги Ўрта Осиё тажриба станцияси плантацияларида янги нав қулупнай ҳосили кўплаб йиғиб олинмоқда. Илмий ходимлардан А. С. Татаурова ва Н. В. Ковалев ўртоқлар яратган «Тошкент» нави диққатга сазовордир. Бу нав қулупнайдан ҳар гектар ер ҳисобига одатдагига қараганда 8 тонна кўп, яъни 20 тоннагача ҳосил олиш мумкин. «Привет» деб ном берилган қулупнай нави ҳар бири 30—35 грамм келадиган йирик меваси билан фарқ қилади. Бу қулупнай дастурхонга тортиш ва консерва қилиш учун жуда қулайдир. Қулупнайнинг «Смуглянка» нави ҳам яхши баҳо олди. Бу нав ҳар гектар ерда 16 тоннагача ҳосил тўкади.

Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган бу станция мутахассислари ҳозир қулупнайнинг юздан ортиқ нави ва 400 дан ортиқ гибридларини тўпладилар. Бу бой коллекциядан янги навлар яратишда унумли фойдаланилаётир. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ЎҚУВИ ЯКУНЛАНДИ

Ленин районида партия маорифи шохобчаларида ўқув йили муваффақиятли якунланди. Район партия комитети 1961—1962 ўқув йилида бошланғич партия ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган тўгаракларда партия XXII съезди материалларининг пухта ўрганилишига ва машғулотларнинг ғоявий жиҳатдан юксак савияда ўтишига алоҳида эътибор бериб келди.

Пропагандистлар семинари системали равишда ўтказиб турилди. Партия ўқувининг аҳволи район партия комитетининг бюросида муҳокама қилиб борилди. Бу тадбирлар ўқишдаги камчиликларни тезда бартараф қилиш имкониятини берди.

Ўқув йилида 18 минг 716 киши 819 тўгаракда партия XXII съездининг материалларини ўрганди. Сиёсий ўқиш кўп жойларда яхши натижалар билан якунланди. 6388 киши марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганди.

Мухбирлар мактаби ва маданият университетларига жалб этилганлар билан бирга жами 25104 киши XXII съезд материаллари билан қуролланди. Шулардан 14 мингдан ошиғи коммунистлардир.

Бундан ташқари комсомол ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган 130 тўгаракда 3879 комсомол-ёшлар ҳам коммунизм қурувчилари съездининг материалларини ўргандилар.

Ж. МАҲМУДОВ.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ VII СЕССИЯСИ

МОДДИЙ РАҒБАТЛАНТИРИШ—ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

Илгари хабар бериб ўтилганидек, Тошкент область Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида пахта, маккажўхори, каноп, сабзавот, картошка ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш натижаларига қараб қишлоқ хўжалик ходимларини моддий жиҳатдан рағбатлантириш масаласи юзасидан область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ **А. И. Руцкийнинг** докладини тинглади.

Партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми социалистик қишлоқ хўжалигимизни янада зўр куч билан ривожлантиришнинг аниқ ва равшан йўлларини белгилаб берди. Бу вазифаларни муваффақият билан амалга оширишда, дейди докладчи, меҳнаткашларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш принципи ғоят муҳим роль ўйнайди.

Колхозчиларга меҳнат ҳақи тўлашни яхши йўлга қўйишнинг энг катта манбаларидан бири, механизациядан яхши фойдаланиш, мавжуд меҳнат ресурсларидан тўла, юқори унумли фойдаланишга эришиш ва четдан ёлланадиган ишчи кучларининг миқдорини жуда камайтиришдир. 1961 йилда қишлоқ хўжалик ишларига четдан ёлланган кишиларга 10,4 миллион сўм тўланди.

Меҳнат кунларига тақсимланадиган даромадни ошириш учун маъмурий-бошқарув аппаратини ва моддий бойликлар яратишга бевосита алоқадор бўлмаган ишчиларнинг сонини кескин камайтириш лозим. Бу соҳада айрим ишлар қилинди. Дастлабки маълумотларга қараганда областимизнинг колхозлари март Пленумининг қарорларига жавобан маъмурий-бошқарув ва хўжалик ишлари билан шуғулланувчи 1673 кишини қисқартирди.

Лекин, айрим колхозларда ҳанузгача жуда катта аппаратлар мавжуд. Янгиер районидаги Карл Маркс номли колхозда бу йил маъмурий-бошқарув аппарат қисқартирилиши ўрнига 12 кишига кўпайтирилган. Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозида 10 та склад мудири бор.

Маълумки, хўжалик ҳисоби меҳнаткашларни моддий рағбатлантиришнинг энг яхши воситасидир. Хўжалик ҳисоби бригадаларнинг ҳар бир аъзосида фойдали ташаббус бошлашга имконият туғдиради.

Областимизда хўжалик ҳисобини жорий қилиш соҳасида анча-мунча тажриба тўпланди. Янгийўл, Қуйи Чирчиқ, Пискент, Бўка ва бошқа районларнинг колхозлари ҳозир хўжалик ҳисобига тўла кўчишган. Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз ўтган йили хўжалик ҳисобига кенг амал қилиб, пул ва меҳнат сарфини 1959 йилдагига қараганда 20 процент камайтирди, пахта ҳосилдорлигини 7 центнер оширди. Бир ишчи кунининг қиммати 1959 йилга нисбатан деярли икки бараварга ошди ва ўрта ҳисобда 2 сўм 6 тийинга тўғри келди. Бу соҳада Янгиер районидаги «Коммунизм», Комсомол районидаги Ленин номли, Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозларида эришилган натижалар ҳам қувонарлидир.

Бироқ бир қатор районлардаги колхоз-совхозларда хўжаликнинг ҳисоб-китобларини олиб боришда консерватизм кўринишлари ҳам содир бўлмоқда. Сирдарё, Бекобод ва Калинин районлари ана шулар жумласидандир. Бу районларнинг раҳбарлари ва кўпгина хўжаликларнинг бошлиқлари хўжалик ҳисобининг аҳамиятини ҳанузгача тушуниб етишмаган.

Колхозчиларнинг моддий манфаатдорлиги ва меҳнат активлигини оширишда барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширгани, кўплаб сут соғиб олгани, гўшт, тухум, жун етиштиришни кўпайтиргани учун қўшимча мукофот бериш жуда катта аҳамиятга эга.

Колхозларда қўшимча мукофот бериш тадбири Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика колхозларида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни оширгани учун меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш тўғрисидаги тавсияларига биноан ўтказилади.

Колхозларда меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш турлича тартибда амалга оширилади. Масалан, Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозида моддий рағбатлантиришнинг тартиби қуйидагича:

Планни бажарганлиги учун бригада ялпи ҳосил қимматининг 3 процентини, пландан ташқари етиштирилган пахта қимматининг 50 процентини олади. Агар экиш юқори сифатли ўтказилган бўлса ва чигит бир текис униб чиқса, квадрат-уялаб экишда уруғлик аниқ квадратларга жойлаштирилса тракторчи ва сеялкачига шу ишга тўланадиган ҳақнинг 50 проценти миқдорида қўшимча ҳақ берилади.

Қатор ораларига ўз вақтида ва сифатли ишлов берганлиги, белгиланган кўчат қалинлигини сақлаб қолганлиги учун тракторчига ўз маошининг 15 проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

Мавсум нормасини бажарганлиги учун механик-ҳайдовчига ўз маошининг 50 проценти миқдорида қўшимча мукофот берилади.

Кейинги пайтларгача совхоз ишининг молиявий ва иқтисодий кўрсаткичларига фақат хўжаликнинг раҳбарларигина жавоб берар эдилар. Бўлимларнинг бошқарувчилари, фермаларнинг мудирлари ва бригадаларнинг бошлиқлари ҳеч қандай масъулият ҳис этмас эдилар. Шунинг учун ҳам бўлимларнинг, фермаларнинг ва бригадаларнинг ходимлари маҳсулот етиштириш жараёнида сарф-харажатлар ҳақида бош қотиришмас эди. Буларнинг ҳаммаси ортиқча маблағлар сарфлашга, маҳсулот таннархининг ошиб кетишига, рентабеллик планининг бажарилмаслигига, айрим ҳолларда эса давлатга катта зарар келтиришга сабабчи бўларди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун бўлимлар, фермалар ва бригадаларнинг ишини хўжалик ҳисоби принципи асосига қуриш керак. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ҳозирги системаси бу принципни тўла амалга оширишга имкон беради.

Текширишда шу нарса аниқландики, кўпгина совхозларда меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шартлари ҳамма ишчиларга ва бригадирларга яхши тушунтирилмаган, бу шартлар бригада ва бўлимлар коллективларининг мажлисларида муҳокама қилинмаган. Қатор хўжаликларда ҳанузгача ишчи ва мутахассисларга ҳақ тўлаш ва мукофот беришнинг тартиби қайтадан ишлаб чиқилмаган.

Қардонимиз Никита Сергеевич Хрушчев айтганидек кишилар билан муносабат қилаётганда ҳаққоний бўлиш керак. Агар киши қўшимча меҳнат ҳақи олишга сазовор бўлдими, унга албатта шу ҳақни бериш керак.

Доклад юзасидан музокаралар бошланганида минбарга биринчи бўлиб Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Абдулла Ортиқов** чиқади. Колхозимиз пахтакорлари, дейди у, бу йил ҳар гектар ердан 34 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишди. Биз колхоз ишларини юқори сифатли қилиб ва жадал суръатда бажариш учун юқори унум билан кўнгилдагидек ишлаётган колхозчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантиришга асосий эътиборимизни қаратаяпмиз. Колхозимиз правлениеси ғўза парваришида ва кўчат қалинлигини тўла сақлаб қолишда тракторчиларнинг роли катта эканлигини ҳисобга олиб, улар билан шартнома тузди. Бу шартномага биноан тракторчи экишни, ғўзага ишлов беришни, кўчатни тўла сақлаб қолишни, ёнилғини тежаб-тергаб сарфлашни ва бошқа ишларни қониқарли бажарса мукофот олади. Бизда қўшимча ҳақ тўлашнинг аниқ муддатлари белгилаб қўйилган.

Янгийўл колхоз-совхоз ишлаб чиқариш территориал бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **И. Сотиболдиев** ўз сўзида айтиб ўтдики, бошқарма зонасига қарашли кўпгина хўжаликлар бригадаларни хўжалик ҳисобига ўтказиш, яхши ишлаётганларга яхши ҳақ тўлаш ишига чинакамига киришдилар. Шу билан бир қаторда Янгийўл районидаги Свердлов номли, Калинин номли колхозлар сингари шундай қишлоқ хўжалик артеллари ҳам борки, бундай хўжаликларда пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда колхозчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш қанчалик катта аҳамиятга эга эканлиги ҳали тўла тушуниб етилмаган. Шунинг учун ҳам бу колхозларда тракторчининг бир ойлик ўртача маоши 40—50 сўмга, моддий бойликлар яратишга бевосита алоқадор бўлмаган табелчининг маоши эса 80 — 90 сўмга тўғри келмоқда.

«Малик» совхозининг директори ўртоқ **С. А. Бочкарев** сессия минбаридан туриб ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликнинг пахтакор бригадаларида хўжалик ҳисобига қандай амал қилинаётганлиги ҳақида ҳикоя қилиб берди. Совхозда меҳнатнинг миқдори ва сифати етиштирилган пахта ва бошқа маҳсулотларнинг миқдори билан аниқланади. Мамлакатимизга донг таратган ўртоқ Жавод Кўчиев бошлиқ бригада уч йилдан бери ана шундай тартибда ишлаётир. Ҳар бир ишчи шунга аминки, агар у виждонан меҳнат қилса, ўз эҳтиёжига яраша пул олади. Иш ана шундай ташкил этилганлиги учун ҳам ўртоқ Кўчиев бошлиқ бригада ўзининг юқори меҳнат унумдорлиги ва кўп даромад қилиши билан бошқалардан ажралиб туради.

Бу йил бизнинг совхозимизда тракторчиларга меҳнат ҳақи тўлаш шундай ташкил этилганки, ҳарбир тракторчи ғўза қатор ораларига ишлов бериш давомида ойига ўрта ҳисобда 110—115 сўмдан пул ишлаши мумкин. Бундан ташқари улар кўчат қалинлигини тўла сақлаб қолганликлари учун 30 сўмдан қўшимча ҳақ оладилар.

Тошкент колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг ташкилотчи-инспектори ўртоқ **Хожимухамедов** ўз сўзини сабзавотчилик хўжаликларида моддий рағбатлантириш қанчалик катта аҳамиятга эга эканлигига бағишлади.

Республикамизнинг таниқли механизатори, Чиноз районидаги Киров номли колхознинг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Турсуной Охунова** сессияда ўз бригадаси пахтакорларининг тажрибасини ҳикоя қилиб берди.

Сессияда сўзга чиққан «Пискент» совхозининг директори ўртоқ **А. В. Киселев** таъкидладики, бригадалар хўжалик ҳисобида ишлаётганликлари туфайли пахта ҳосилдорлиги йил сайин ортиб бормоқда, таннарх эса арзонлашмоқда. Бу тадбир белгиланган нормани ошириб бажаришнигина ўйлайдиган, аммо ишнинг сифатига эътибор бермайдиган кишиларнинг йўлига катта ғов бўлмоқда. Хўжалик ҳисобига ўтилганидан бери табелларга ҳаводан олинган рақамларни ёзиб қўйиш ҳоллари мутлақо йўқолди. Чунки пахтакорлар бир-бирларига контроллик қилишмоқда, ҳам ўзларига, ҳам ўртоқларига нисбатан талабчанликни оширишмоқда.

Сессияда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Абдураззоқов** катта нутқ сўзлади.

Сессия кўрилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

ҒЎЗАНИ ОЗИҚЛАНТИРИШ, КУЛЬТИВАЦИЯ, СУҒОРИШ ИШЛАРИНИ БИР-БИРИГА БОҒЛАБ ЎТКАЗИНГ!

Бўка районидаги Ильич номли колхознинг ўртоқ Б. Тўраев бошлиқ бригадасида 30 центнер учун кураш авж олиб кетди. Бригаданинг 80 гектар майдонидаги ғўзаларга фақат икки томонлама ишлов бериляпти. Қатор ораларини культивация қилишда тракторчилардан Тўлаган Алиев ва Турсун Турдибоев ўртоқлар фидокорлик кўрсатишаётир. Суратда: (чапдан) колхоз раисининг ўринбосари К. Юнусов ва бригада бошлиғи Б. Тўраев ўртоқлар дала ишлари тўғрисида суҳбатлашишмоқда. Доираларда (чапдан) Т. Алиев ва Т. Турдибоев ўртоқлар.
М. Шевелев фотоси.

ҚАҲРАМОН БОШЛИҚ БРИГАДАДА

Оржоникидзе районидаги Киров номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Муборак Йўлдошева бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари шу кунларда ғўза парваришини ҳар қачонгидан ҳам жадаллаштириб юбордилар. Бу ерда мурғак ғўзаларга ишлов бериш тез ва соз ўтказиляпти. Механизаторларнинг ва пахтакорларнинг ғайрат-шижоатлари кун сайин жўшиб бормоқда. Натижада бригада колхозда биринчи бўлиб ғўза қатор ораларига дастлабки ишлов беришни муваффақиятли тугаллади. Биринчи культивация билан бир пайтда ҳамма майдонлардаги ғўзалар озиқлантирилди.

40—45 центнерчилар ҳаракатига қўшилган бригада пахтакорлари бу йил 75 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштиришга сўз беришган. Улар ана шу сўзларининг устидан чиқиш учун бутун куч ва имкониятларини ғўзани серҳосил қилиб ўстиришга қаратишмоқда.

Шунингдек, колхознинг Т. Чунонов, Қ. Ўрозбоев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалари далаларида ҳам меҳнат завқи авжига чиқмоқда. 35 центнер учун кураш бошлаган бу колхознинг бошқа бригадаларида ҳам ғўзага дастлабки ишлов бериш эрта-индин муваффақиятли тугалланади.

Ю. МАНСУРОВ.

КЎЧАТ САҚЛАНИБ ҚОЛИШИ КЕРАК

Ҳозир ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда кўчат сақлаб қолишда энг масъулиятли давр. Бундан кейин йўқолган кўчатларнинг ўрнини тўлдириб бўлмайди. Бироқ Пискент районидаги Калинин номли колхозда мавжуд кўчатларни сақлаб қолишга етарли эътибор берилмаётир. Айрим бригадаларда иш ёмон ташкил этилгани учун кўплаб кўчат йўқотилаётир.

Колхоз правлениеси белгилаган график бўйича, шу кунларда далада ишлаб турган колхозчилар бир йўла кетмон билан қатқалоқни йўқотишлари, ўт ўлдиришлари, ягана қилишлари ва қўшимча чигит экиб кетишлари лозим. Мана, шу тўрт хил ишни бир вақтда бажарадиган колхозчиларга 40 ва ёрдамчиларга 30 сотих норма қўйилган. Лекин бу нормани ҳеч ким бажармаяпти деса бўлади.

Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Н. Мирқобиловнинг айтишига қараганда ўртоқ Эшбой Алиқулов бошлиқ бригада колхозда пешқадам экан. Аммо ҳозир бу бригадада қилинаётган ишлар ҳеч кимни қаноатлантира олмайди.

Мана, дала шийпонининг ғарб томонидаги икки карта. Чап томондаги картада Олмалиқ шаҳридан келган ёрдамчилар, ўнг томондаги картада колхозчилар ишлаб турибди. Ана шу колхозчилар ишлаб турган картани оралаcангиз кайфингиз ўчади: ҳар 33 уядан 6 тасида мутлақо кўчат йўқлиги аниқланди. Айрим уяларда эса 3—4 та ўрнига 1—2 тадан кўчат қолган холос. Демак, ҳар гектар ердан 27 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган бу бригада ерларида ҳозирнинг ўзидаёқ кўчат камайиб кетган. Бригадада кўчатнинг бу зайлда камайиб кетишига биринчидан тракторчи Чинпўлат Норматовнинг масъулиятсизлик билан пала партиш ишлагани, иккинчи томондан колхозчилар нормани бажараман деб, сон орқасидан қуваётганликлари сабаб бўлаётир. Кўп уялардаги ғўзалар ўтга қўшилиб чопиб ташланган. Айрим қаторлардаги ғўза ягана қилинмаган. Ҳатто баъзи уяларда 12—19 тадан кўчат ўсиб ётибди. Табелчи Ҳикматулла Аҳмедов ишнинг тепасида бўлгани ҳолда томошабин бўлиб тураберган.

Текширилганда кўпгина уяларга қўшимча чигит экилмаганлиги маълум бўлди.

Ўртоқ Шавкат Абдукаримов бошлиқ бригадада ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Колхозчилар чигит экилиши лозим бўлган уяларга сифатли қилиб чигит экиш ўрнига қуруқ ерга тўдалаб чигит ташлаб кетаяптилар.

— Кунлик норма қанча?

— 40 сотих, — деди бригадир.

— Шу нормани колхозчилар тўла бажаришаяптими?

— Қаёқда дейсиз. Бригадамиздаги 36 кишидан фақат 3 киши аранг нормани бажараяпти.

Нормани бажараётган бир йигит ишлаган картани кўрдик. У ишлаган ерда кўп қаторларга кетмон тегмаган.

Бу фактлар колхоз правлениеси томонидан 40 сотих ерда 4 хил ишни бир вақтда бажариш учун белгиланган норма мутлақо нотўғри эканини кўрсатиб турибди. Колхоз раҳбарлари меҳнатдан иқтисод қиламан деб нормани ошиқ қўйганлар. Лекин бу нормани бажараман деган колхозчилар шошиб ишлаб кўплаб кўчатни нобуд қилмоқдалар.

Ҳа, сон кетидан қувган ютқазади, ҳосил мўл бўлсин деган деҳқон аввало ишнинг сифатига эътибор бериши лозим!

Б. ҲАЛИЛОВ.
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ЖИДДИЙ НУҚСОНЛАР, ҚИММАТЛИ МАСЛАҲАТЛАР

Пахтачиликда энг муҳим ва масъулиятли давр бошланди. Демак, шундай экан, ҳар бир қулай фурсатдан унумли фойдаланиш, ғўза парваришида агротехника тадбирларини ўз вақтида тўла амалга ошириш лозим.

Янгийўл райони пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси мусобақадош Оржоникидзе райони колхозларида бўлиб, бу соҳада қилинаётган ишлар, социалистик мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлиги билан атрофлича танишдилар.

Мана, «Қизил Ўзбекистон» колхози далалари. Мусобақадошлар ягана, ғўзани ёввойи ўтлардан тозалаш, озиқлантириш, суғориш ишлари билан муфассал танишдилар. Улар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Анвар Эгамназаров бошлиқ бригада аъзоларининг ишидан ғоят мамнун бўлдилар. Бригада аъзолари 193 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 ўрнига 50 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Сўзи билан иши бир бўлган колхозчилар культивациянинг сифатига алоҳида аҳамият бермоқдалар, ғўза тез ривожланаяпти. Бунда тракторчи А. Розенберг билан Ю. Ходиров ўртоқларнинг хизмати катта.

Бироқ ҳамма бригадада ҳам ғўза парвариши қаҳрамон бошлиқ бригададаги сингари ташкил қилинган деб бўлмайди. Ўртоқ М. Қурбонов бригадаси Эгамназаров бригадаси билан ёндош. Лекин бригада 110 гектар ердаги ғўзани икки марта борона қилганича ягонасиз ташлаб қўйибди, ҳашарот тарқалипти. Ғўза ривожланмай ер бағирлаб ётипти. Ўзаро текшириш бригадаси катта картада ишлаётган бирон колхозчини кўрмади.

— Ғўзангизни икки марта культивация қилибсиз, нега ўт жуда кўп, — сўради текшириш бригадаси аъзолари.

— Ягонани тугаллаб, сўнгра ўтдан тозаламоқчи эдик, — жавоб берди 6-бригада бошлиғи ўртоқ Қ. Аҳмедов лоқайдлик билан.

Бригада аъзолари чигитни экиб бўлиб, дам олиш кайфиятига берилганлар. Шунинг учун ҳам 93 гектар ердаги ғўзадан энди 45 гектари ягона қилинибди. Бригаданинг ўртоқ О. Қосимов звеносига қарашли 50 гектар ердаги ғўзасидан атиги 16 гектар ягонадан чиқарилган, холос. Бир қарич ерни ҳам бўш қолдирмаймиз деб мақтанган бригадирнинг эгатларида ғўза сийрак. Қўшимча чигит экилгани билан, текис ундириб олиш чорасини кўрмаганлар. Бунинг устига кўк қурт ғўзани нобуд қилаяпти. Аммо ҳашаротга қарши ҳеч қандай кураш йўқ.

Машъал хўжаликнинг ўртоқ Узоқбой Эргашев бошлиқ бригадасида аҳвол яна ҳам ачинарли. Карталарнинг четларида 4—5 метрлаб ерга чигит экилмаган. Бу ҳол мусобақадошларни жуда ҳам ранжитди. Бригадада ғўза парвариши суст, 50 гектар ердаги ғўза ягонасиз ташлаб қўйилган.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 43 центнердан «оқ олтин» етиштирган ўртоқ Абдураҳмон Йўлдошев бригадасида бўлдилар. Бригаданинг ишлари билан танишган Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси ўртоқ М. Исматов бундай деди:

— Мен бригадангизда бўлишни кўпдан орзу қилар эдим. Ўтган йилги сингари бу йил ҳам ишни дўндирган бўлсангиз керак деб ўйлаган эдим. Афсуски бригадангизда ғўза парвариши яхши эмас экан. Айниқса 50 гектар ердаги ғўзангизнинг аҳволи жуда оғир. Шошилинч чора кўрмасангиз кўчатдан айрилиб қоласиз.

Ўзаро текширишда колхознинг кўпчилик бригадасида аҳвол яхши эмаслиги аниқланди. Муддат ўтиб кетганига қарамай, ягона тугалланмаган, ғўза парвариши суст. Ҳосилнинг ашаддий душмани ҳашоротга қарши кураш ўзибўларчиликка ташланган. Бригада бошлиқлари «кун исиб кетса шира кўтарилиб кетади» деб жиддий хатога йўл қўймоқдалар. Бригада даласида биронта ҳам ОДН ишламаётганлиги буни тўла исбот этди.

Ўтган қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли якунлаган Хрущев номли колхозда ҳам ғўза парваришида камчиликларга йўл қўйилган. Дала ишлари суръати ҳозирги талаблар даражасида эмас. Ягона кечиккан, Қосимхўжаев, Тошматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда барча иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. 7-бригадада ғўзани ўт босиб кетган, кўчат сийрак. Бригада қўшимча чигит экишга экди-ю, лекин уни ундириб олиш учун зарур тадбирлар кўрмапти. 4-бригада тракторчиси ўртоқ К. Туёқовнинг айби билан ғўзалар тупроққа кўмилиб, нобуд бўлипти. Тракторнинг ишчи органлари нотўғри ўрнатилганлиги туфайли шундай бўлган.

«Коммунизм» колхозида ҳам иш яхши эмас. Айниқса Навоий участкасида аҳвол жуда ҳам оғир.

Оржоникидзе районида иш мажбуриятга яраша эмас. Районнинг йирик хўжаликларида ғўза парвариши суръати ва сифатли паст. Мусобақадошлар камчиликларни дарҳол тугатиш, мўл ҳосил учун пухта замин яратиш ҳақида қимматли маслаҳатлар бердилар. Район партия, совет ташкилотлари ва колхозларнинг раҳбарлари мусобақадошлар таклифини амалга ошириб, ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш учун асосий куч ва техникани дала ишларига сафарбар этишлари зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Камида 25 центнер

— Ғўза ўз вақтида культивация қилиниб, озиқлантирилса, қондириб суғорилса мўжалдаги ҳосилни бемалол олиш мумкин, — дейди бригадир ўртоқ С. Жўраев, — шу кунларда бригадамиз ишчилари ғўза қатор ораларини иккинчи марта культивациядан чиқармоқдалар. Айниқса, моҳир механизатор Қулбой Эшонқулов яхши ишламоқда. У нормасини 110-120 процент бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Бригада ишчилари ғўзаларни табақалаштириб суғоришга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Сувчилардан Б. Эшонқулов, З. Юнусов, А. Раҳмонов, Х. Қўшдавлатовлар эгатларга сувни жилдиратиб тараб, ҳар бир туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар.

Суғорилган карталар етилиши биланоқ сифатли культивация қилиниб, ёввойи ўтлардан тозаланмоқда. Бу ишларни бажаришда Ш. Оққулова, Я. Мингбоева, Т. Элбоева ва бошқалар ўзларининг самарали меҳнатлари билан кўпчиликка намуна бўлишяпти.

Бу йил 127 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 20 ўрнига камида 25 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган бригада ишчилари бир жон, бир тан бўлиб астойдил меҳнат қилмоқдалар.

А. ЭГАМҚУЛОВ,
2-«Далварзин» совхози.

Бўстонлиқ чорвадорларининг ютуғи

Бўстонлиқ районининг чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш йўлида муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Давлатга гўшт сотиш иши яхши ташкил этилганлиги туфайли бу соҳадаги биринчи ярим йиллик план областда биринчи бўлиб ортиғи билан адо этилди. Давлатга биринчи ярим йиллик пландаги 499 тонна ўрнига 510 тоннадан кўпроқ гўшт сотилиб, план 102,2 процентга етказилди.

Шу кунларда райондаги илғор хўжаликларнинг чорвадорлари давлатга гўшт сотишни қизғин давом эттирмоқдалар.

ПАХТАЗОРДА „ПОЙГА“

Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Карим Пирмуҳамедов бошлиқ бригадаси даласида ғўзани бир трактор узунасига, иккинчи трактор кўндалангига культивация қилаяпти. Дастлаб қараганда ҳамма нарса жойидага ўхшайди: тракторлар юриб турибди, иш кетаяпти.

Лекин культивациянинг сифатини текширсангиз ранжийсиз. Масалан, тракторлар 2-тезликда пойга чопгандай тез юриб ерларни чангитиб кетаяпти. Культиваторларнинг тиши гоҳ ерга тегади, гоҳ тегмай сакраб-сакраб кетади. Бу гектарли картани культивация қилиб чиқдим, — деди у.

Иккинчи механизатор ўртоқ Ортиқ Метанов ҳам тракторни худди шу хил тезликда ҳайдамоқда. Уларни кўрган киши пахтазорда пойга бўляпти, деб ўйлаши мумкин.

Бригада бошлиғи Пирмуҳамедов ўтган йили колхозда ҳосилот советининг раиси бўлиб ишларди. Бу йил эса «шу қолоқ бригадада ишни тузатаман» деб ваъда берган эди. Лекин у бригадани қолоқликдан чиқариш учун ҳали тузукроқ бир иш қилгани йўқ. Ўз

Сон кетидан қувсангиз гар пойгада —
Кузга бориб, ўтирасиз пойгада.

М. Воробейчиков чизган сурат.

ни кўрган раис ўртоқ Саидкарим Абдуллаев тракторни тўхтатди. Текширилганда культиваторнинг ишчи органлари нотўғри ўрнатилгани маълум бўлди. Масалан, ғоз панжаси ағдариб кетаётган тупроқлар ёш ғўзаларни кўмиб кетаяпти. Наральник эса фақат ерни чизиб кетаяпти, холос.

Раис хижолат бўлиб, бригада бошлиғига дўқ ура бошлади. Бригада бошлиғи эса раисга жавоб беролмай жим турарди.

— Сиз бир кунда неча гектар ерни культивация қилаяпсиз, — сўрадик механизатор ўртоқ Қобил Расуловдан.

— Кеча менинг бир ўзим 17 ичида кўринмай кетган ғўзалар ҳали ягона ҳам қилинмаган. Механизаторлар сон кетидан қувиб культивацияни ниҳоятда сифатсиз ўтказишяпти.

155 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган бу бригадада ишлар ана шундай. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Ишлаб турганлар орасида норма бажарувчилар кам. Лекин колхоз правлениеси бу бригададаги аҳволни тузатиш учун жиддий чора кўрмаётир.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
Ж. ХОЛМАТОВ.
Ўрта Чирчиқ райони.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН

Кўпдан буён пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб, планни муттасил бажариб келаётган коммунист ўртоқ Б. Қамбаров бу йил жўхорикорлик соҳасида ҳам кучини, деҳқончиликда орттирган тажрибаларини синаб кўришга аҳд қилди. Совхознинг 5-бўлимидаги 122 гектар майдонга квадрат-уялаб жўхори экди. Уруғлик униб чиқиши биланоқ парвариш бошлаб юборилди. Биринчи узунасига ва кўндалангига культивация ўз вақтида тугалланди. Ўсимлик бир йўла селитра, суперфосфат ўғитлари билан озиқлантирилди.

Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 600 центнердан кўкпоя ҳамда 45 центнердан дон етиштириш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ш. ХУШБАХТОВ
«Пискент» совхози.

Анастасия Чуднаянинг номини областимиз чорвадорлари ҳурмат билан тилга оладилар. Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базасининг сут соғувчиси ўртоқ Чудная «Тандем» усулида сут соғишда донг чиқарган. Шу кунларда у 170 бош сигирга қарайди, шундан 112 таси соғин сигир. Бу сигирлардан кунига 1300 литрдан сут соғиб олинмоқда. Ўртоқ Чудная бир йил давомида ҳар бир сигирдан 4 минг литрдан сут соғиш мажбуриятини олган. Сиз кўриб турган сигирлар «Тандем» усулида соғишга жуда яхши ўргатилган. Юқоридаги суратда ўртоқ А. Чудная.

А. Абалян фотоси.

ЁШ ТАЛАНТЛАР БАЙРАМИ

Бугун «Пахтакор» стадионида V шаҳар ашула ва рақс байрами бўлади. Шу муносабат билан республикамизда, жумладан областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида халқ орасидан етишиб чиққан ёш талантларнинг қувноқ қўшиқлари, созандаларнинг дилрабо куйлари, истеъдодли раққосаларнинг жозибали ўйинларининг кўриклари бўлиб ўтди.

Областимиз ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари ашула ва рақс байрамига катта тайёргарлик билан келдилар. Шу йил 19 майда Эстрада театри биносида ҳаваскор ўйинчилар, ашулачилар ва музикачиларнинг область кўриги ўтказилди. Кўрикда 13 район ва 7 шаҳардан келган ҳаваскорларнинг 97 номердан иборат ашула, рақс ва куйлари тамошабинларга кўрсатилди.

Кўрикда ўз маҳоратларини тинмай ошириб, янги ижодий ютуқларга эришаётган бир қанча ёш талантлар аниқланди. Оржоникидзе районидан келган раққосалар коллективи ижро этган «Қизлар ўйини» юқори баҳоланди. Шунингдек, кўрикда Ўрта Чирчиқ ҳаваскорлар коллективи ижро этган «Камалак» ўйини, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозидан келган Эрматова ижро этган «Дилдор» рақси, Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз ҳаваскорлари ижро этган «Кўзачалар билан ўйин», Янгиерлик Бобожонов ижро этган «Олқиш», Чирчиқ шаҳар химиклар Маданият саройи ҳаваскорлари ижро этган «Лазги» ўйини ва бошқа бир қанча номерлар кўрикда ҳамманинг эътиборини ўзига тортди.

Тошкент область ҳаваскорларининг энг яхши номерлари республика кўригида кўрсатиш учун танлаб олинди. Бугун бадиий ҳаваскорлик коллективлари пойтахтимизда ўтказиладиган ашула ва рақс байрамида ўз номерларини маҳорат билан ижро этиб, муваффақият қозонадилар деб умид қиламиз.

Б. НАСРИДДИНОВ.

Мактабларда етуклик аттестати учун имтиҳонлар бошланди.

СУРАТДА: Тошкентдаги 83-мактабнинг 10-синф ўқувчилари адабиётдан иншо ёзишмоқда.

А. Абалян фотоси.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Етуклик аттестати учун бошланган имтиҳонлар областимизнинг ҳамма мактабларида уюшқоқлик билан ўтмоқда.

Мана Тошкентдаги 162-мактабнинг битирувчи синфидамиз.

Мактабнинг адабиёт ўқитувчиси Мавлон Раҳмонов иншо темасини доскага ёзади. Ўқувчилар Ҳ. Олимжоннинг «Зайнаб ва Омон» поэмасидаги Зайнаб ва Омон образлари, С. Айнийнинг «Қуллар» романидаги ижобий образларга характеристика бериш, шунингдек, А. Қаҳҳорнинг, «Шоҳи сўзана» комедиясининг ғоявий мазмуни каби темаларни ўқир эканлар, юзларига севинч югурди. Чунки, улар бу темаларни меҳрибон ўқитувчилари Мавлон ака раҳбарлигида яхши мустаҳкамлаб олган эдилар.

Мана, С. Исҳоқова ўзи севган қаҳрамонлари Зайнаб ва Омоннинг ҳаёти, муҳаббати, дўстлигини ифодаловчи илиқ сўзлар топиш учун бир зум ҳаёл суриб қолди. Унинг кўз ўнгидан Зайнаб ва Омонлар яшаган давр, у даврдаги оилавий можаролар, Зайнабнинг эскилик ва янгилик, оила ва севги ўтида ўртаниши, ниҳоят қизнинг ғолибияти кўз ўнгида бир-бир гавдаланди. Ручка оқ қоғоз устида аста юриб, фикр дурдоналари, сўз маржонлари тизила бошлади...

Кўпчилик ўқувчилар қисқа вақт ичида ўзлари танлаган темаларда ёзган иншоларини тугатиб топширдилар. Ўқувчилардан Н. Зокиров, Х. Охунов, С. Исҳоқова, М. Убайдуллаева, С. Илҳомжоноваларнинг ёзма ишлари имтиҳон комиссияси томонидан яхши баҳоланди. Шу куни барча ўқувчилар йил бўйи пухта билим олганликларини намойиш қилдилар.

Х. ШАРИПОВ,
А. ЮСУПОВ.

ЎЙИН, ҚАРСАК АВЖИДА

130-болалар боғчасига қачон йўлингиз тушмасин, қувноқ болаларнинг гоҳ ашула айтаётгани, гоҳ шўх рақслар машқ қилаётгани устидан чиқасиз. Мушарраф Носирова, Ўктам Мавлонбекова сингари меҳрибон тарбиячилар уларнинг қувнаб ўсишлари, тетик ва сервавқ бўлишлари учун ҳамма имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Қизиқ-қизиқ ўйинлар, ўйинчоқлар, эртагу, топишмоқлар... мана шуларнинг ҳаммаси кичкинтойларга.

Айниқса кеча боғча ўзгача чирой касб этган. Болалар ҳам, тарбиячилар ҳам байрам либосида, барчасининг лабида табассум, кўзларида қувонч, шодлик!

— Бугун 1 июнь, болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни. Мамлакатимиз ўғил-қизлари бу кунни зўр қувонч билан байрам қиладилар, — дейди тарбиячи.

Кичкинтойлар давра олиб ўйин, кулгини авжига чиқарадилар. Катта группада тарбияланувчи Ботир Атаев ўртага чиқади. Жажжи қўллари билан ҳавони кесиб, қўнғироқ овоз билан шеър ўқийди:

Ер юзидаги амакижонлар,
Шундай илтимос бордир сизларга.
Чиқарманг қурол, оқмасин қонлар,
Китоб, ўйинчоқ беринг бизларга!..

Сора Аҳмедова русча ўйинга тушиб тенгдошларини қойил қолдирса, Маъвахон, Фарида, Марғуба, Маъсудалар «Давра» ўйинини қойиллатиб ҳаммани қувонтиради.

Ҳа, боғчада кун бўйи ўйин, кулги. Бахтли, беғубор ёшлик тантанаси. Бу ерда уч группага бўлиниб, 86 бола тарбияланмоқда. Ҳар бир группага тарбиячи, энага бириктилган. Кичкинтойлар вақтида овқатланиб, вақтида ухласинлар деб алохида хоналар ажратилган.

— Бизга ўз боласининг тақдирини ишониб топширган ота-оналарнинг ишончини оқлашга ҳаракат қиламиз, — дейди боғча мудири Мунаввар Неъматжонова, — болаларнинг соғлом ва бақувват, меҳнатсевар, тетик бўлиб ўсиши учун ҳамма имкониятларни ишга солаётирмиз...

Суҳбатни тугатиб ташқарига чиққанимизда ҳам бахтиёр болаларнинг қувноқ овозлари ҳамон жаранглар, кимдир қўнғироқ овоз билан декломация қилар эди:

Х. ТЎХТАБОЕВ,
Октябрь районн.

ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Колхозда ғишт заводи

Оққўрғон районидаги Ленин номли колхозда ғишт заводи қуриб, ишга туширилди. Колхозлараро қурилиш бошқармасига қарашли бу завод бир сменада 10 минг дона пишиқ ғишт тайёрлаб беради.

Шунингдек, колхозда оҳак пишириш цехи ҳам ишга туширилди.

М. Пўлатов.

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН

Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхозининг Навоий участкасида яшовчи аҳоли доимо ўзаро маслаҳатлашиб иш кўради. Улар колхознинг 5 километр узунликдаги йўлини ўз кучлари билан тартибга солишга қарор қилган эдилар. Ҳар бир хонадон йўл ремонтига қўлдан келганча ҳисса қўшди. Қисқа вақт ичида йўлга шағал ётқизилиб, яхшилаб текисланди.

С. Мирзалиев.

Чет элларда нима гап

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ АХБОРОТИ

ПРАГА, 31 май. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети маълум қиладики, Чехословакия Коммунистик партиясининг XII съездини 1962 йил октябрь ойидан 1962 йил декабрь ойининг бошларигача кечиктириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети ана шундай қарорни қабул қилганига сабаб—съезднинг асосий ҳужжати «Чехословакия социалистик жамиятининг янада ривожланиш перспективалари тўғрисида»ги ҳужжатни тузиш соҳасидаги иш ҳозирги вақтгача ҳам олиб борилмоқда. Бу ҳужжат барча меҳнаткашларнинг кенг кўламда муҳокама қилиши учун асос бўлмоғи керак.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ — МАЛИ МУЗОКАРАЛАРИ

ПРАГА, 1 июнь. (ТАСС). ЧТК агентлигининг хабар беришича, кеча Прага саройида Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раиси Модибо Кейта билан Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Антонин Новотний ўртасида музокаралар бошланди.

Узоқ давом этган дўстона суҳбат вақтида ҳар иккала мамлакатни қизиқтирган масалалар муҳокама қилинди.

ИНЕНЮ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

ИСТАМБУЛ, 31 май. (ТАСС). Республикачи халқ партиясининг раҳбари — бош министр Исмат Иненю ҳукумати бугун истеъфо берди. 1960 йил 27 майдаги тўнтаришдан кейин ҳукм қилинган мендересчиларга амнистия бериш проблемаси ҳукуматнинг фаолиятини заифлантириб қўйганлигини Иненю бунга сабаб қилиб кўрсатди. Матбуот ҳам ҳукумат танглигига ана шу сабабни кўрсатиб, дарҳол амнистия берилишига эришишни ўзига мақсад қилиб олган собиқ Мендерес ҳукуматининг ашаддий тарафдорлари ҳукумат ва парламентнинг ишига ҳамда ички проблемаларни ҳал қилишга халақит бердилар, деб таъкидлайди.

Иненюнинг истеъфоси Туркиянинг сиёсий доираларида саросималик туғдирди. Президент Гурсел ва мамлакатдаги баъзи бир партияларнинг раҳбарлари ўз лавозимидан кетиб қолмасликни Иненюдан илтимос қилдилар.

Газеталарнинг хабар беришича, пойтахтда хавфсизлик чоралари кўрилди. Полицияга отпускалар бериш бекор қилинди, ҳарбий раҳбарларнинг кенгаши ўтказилди.

ДЕҲҚОНЛАР УСТИГА БОМБАЛАР ТАШЛАНДИ

ЛОНДОН, 30 май, (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбири Сайгондан хабар беради: 27 майда 50 ҳарбий самолёт Жанубий Вьетнамнинг шимолий қисмидаги 6 вилоят қишлоқларига ҳужум қилди. Бу операция вақтида 100 тонна бомба ташланди. Жанубий Вьетнам армияси штабининг бошлиғи генерал Нгуен Кхан бугун мухбирларга шу тўғрида хабар берди.

Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр қизиқиш билан кутиб олинди

ВАРШАВА, 31 май. (ТАСС). Бугун марказий газеталар Совет-Мали дўстлигига бағишланган кеча тўғрисидаги ҳисоботларни, Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев билан Модибо Кейтанинг нутқларини босиб чиқарди.

Польша матбуоти Н. С. Хрушчевнинг нутқини «Умумий бозор» агрессив сиёсатини барбод қилиш мақсадида СССР халқаро савдо ташкилоти тузиш тўғрисидаги таклифни илгари сурмоқда», «Халқаро савдо ташкилоти қолоқ мамлакатларнинг манфаатларини ҳимоя қилади», «Социалистик мамлакатлар — Африкадаги ёш давлатларнинг чинакам дўстидир» деган сарлавҳалар билан эълон қилди.

Совет Иттифоқи халқаро савдо-сотиқ муносабатлари тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаат кўриш асосида ривожланиб бориши учун изчиллик билан курашмоқда, деб таъкидлайди «Трибуна люду» газетаси.

ПРАГА, 31 май. (ТАСС). Прагадаги ҳамма газеталар Н. С. Хрушчев ва Мали Республикасининг президенти М. Кейтанинг Москвада Совет-Мали дўстлиги митингида сўзлаган нутқларидан бугун муфассал парчалар босиб чиқарди. Газеталар «Жаҳон социалистик системаси—озодлик, мустақиллик ва тараққиёт учун курашаётган халқларнинг мустаҳкам таянчидир»,— деган фикрни таъкидлаб ўтмоқдалар.

«Праце» газетаси ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқини баён қилиб, «Совет Иттифоқи Африка мамлакатлари халқларининг вафодор дўстидир», деб ёзади. «Обрана лиду» газетаси ҳам ана шу фикрни таъкидлаб, СССР мустамлачиликни батамом тугатиш учун курашаберади, дейди.

ПАРИЖ, 31 май. (ТАСС). «Юманите» газетаси Совет Иттифоқи ва Мали халқларининг дўстлик митингида Н. С. Хрушчев сўзлаган нутқнинг баёнини «Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари социализм йўлига кириш билангина ўз қолоқликларини тугата оладилар» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Газета Совет ҳукумати бошлиғининг нутқи «бениҳоя муҳим аҳамиятга эгадир», деб таъкидлагач, «СССРнинг Африка ва Осиёдаги ёш мустақил давлатларга нисбатан тутаётган принципиал сиёсати бу нутқда тўла баён қилиб берилди», деб ёзади.

ҚОҲИРА, 31 май. (ТАСС). Кеча Москвада Совет Иттифоқи ва Мали Республикаси халқларининг дўстлик митингида Н. С. Хрушчев сўзлаган нутқнинг қисқа баёнини бугун Қоҳира газеталари кўзга кўринарли жойларда эълон қилди.

Газеталар Н. С. Хрушчев нутқининг халқаро савдо-сотиқ муносабатлардаги камситишни тугатиш ҳамда савдо-сотиқ проблемаларига бағишлаб, халқаро конференция чақириш зарур, бу конференция ҳеч қандай камситишлар бўлмагани ҳолда, жаҳоннинг ҳамма районлари ва мамлакатларини ўз ичига олувчи халқаро савдо ташкилоти тузиш масаласини муҳокама қилиши керак, деган жойларини алоҳида бўрттириб берди.

БУХАРЕСТ, 31 май. (ТАСС). Бухарестдаги марказий газеталардан «Роминия либера» ва «Апэрария патрией» Совет Иттифоқи ва Мали Республикаси халқларининг дўстлик митинги тўғрисидаги ҳисоботни ҳамда Н. С. Хрушчев билан Модибо Кейта нутқларини эълон қилиб, Н. С. Хрушчевнинг «Жаҳон социалистик ҳамдўстлиги озодлик ва тараққиёт учун курашаётган халқларга мустаҳкам қалқон бўлмоқда» деган сўзларини. «Мунка» газетаси эса, Модибо Кейтанинг СССР—Африкадаги тинчликсевар халқларнинг содиқ ҳимоячисидир, деган сўзларини сарлавҳага чиқариб қўйган.

«Скинтейя» газетаси Н. С. Хрушчев нутқининг Совет ҳукумати савдо-сотиқ проблемаларига бағишлаб, халқаро конференция чақиришни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайди, бу конференция ҳеч қандай камситишлар бўлмагани ҳолда жаҳоннинг ҳамма районлари ва мамлакатларини ўз ичига олувчи халқаро савдо ташкилоти тузиш масаласини муҳокама қилиши керак, деган жойларини алоҳида бўрттириб берди.

СССР ФУТБОЛЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

САНТ-ЯГО. 1 июнь. (ТАСС). СССР терма командаси футбол бўйича жаҳон чемпионати финал турнирининг биринчи учрашувини 2:0 ҳисоби билан ютди. СССР командаси Югославия командаси устидан ғалаба қозонди. Тўпларни Иванов ва Понедельник урдилар.

31 майда бўлган бошқа учрашувларнинг натижалари қуйидагича бўлди: Венгрия-Англия — 2:1; Германия Федератив Республикаси-Италия — 0:0; Испания-Чехословакия — 0:1.

Пешқадамлар мағлубияти

Мамлакат чемпионатининг 6-турида пешқадамлардан бири бўлган Ростов Дон футболчилари ҳам «Пахтакор» сингари мағлубиятга учрадилар. Биринчи группада иккинчи ўринда бораётган СКА Олмаотада маҳаллий «Қайрат» командасига 0:2 ҳисоби билан ютқазиб қўйди.

Кутаисининг «Торпедо» командаси ўз майдонида «Крилья Советов» (Куйбишев) билан учрашиб, 3:2 ҳисобида ғалаба қилди, бу ўйинда тўртта тўп икки минут ичида киритилди. 30-минутда Чхаратишвили ҳисобни очиши биланоқ Б. Казаков жавоб тўпи киритди. Иккинчи таймнинг 15-минутида Б. Казаков калла билан майдон эгалари дарвозасига гол урди. 25 секунд ўтгач ҳисоб яна тенглашди. Ўйин натижасини финал ҳуштагига 20 минут қолганда Чхаратишвили урган тўп ҳал қилди. Москва «Спартак» командаси «Авангард» устидан 3:1 ҳисоби билан ғалаба қозонди. Бу ютуқ билан спартакчилар 8 очко тўплаб «Пахтакор»дан ўтиб кетдилар. Киевда 2 та украин командаси — «Динамо» (Киев) ва «Шахтёр» (Донецк) учрашуви 1:1 ҳисоби билан дуранг бўлди. Вильнюсда «Даугава», «Жальгирис»ни 2:1 ҳисоби билан ютди. Шу ҳисоб билан Минск «Беларусь» командаси Тбилиси динамочилари устидан ғалаба қилди.

ДАМ ОЛИШГА МАРҲАМАТ

1962 йил 3 июндан бошлаб Тошкент сув омбори яқинидаги оромгоҳ жой меҳнаткашлар ёз ойларида дам олиши учун очилади.

Сув омборида дам олувчилар учун қайиқлар, спорт майдончалари, ресторан, буфет, муздек ичимликлар ва мороженое сотувчи киоскалар хизмат қилади. Сув омбори территориясидаги пляжлар атрофида соябонлар, шийпонлар ўрнатилган.

1962 йил 3 июндан бошлаб Тошкент-Тошкент сув омбори маршрути бўйича автобуслар мунтазам қатнай бошлайди.

Автобуслар Революция скверидан («Курант» остановкаси) шанба кунлари: соат 16.00 дан 18.00 гача ҳар 15 минутда; дам олиш кунлари соат 7.00 дан 10.00 гача ҳар 15 минутда ва сўнгра соат 10.30, 11.00, 12.00 ва 13.00 да жўнайди. Тошкент сув омборидан автобуслар соат 17 дан бошлаб йўлга чиқади.

Ҳафтанинг бошқа кунлари автобуслар Тошкент шаҳридан Пискент, Бўкага қатновчи автобуслар графиги бўйича Автовокзал станциясидан жўнайди. Машина йўловчиларни Тошкент сув омборига тушириб кетади.

Бундан ташқари Тошкент сув омборига Тошкент пассажирская станциясидан жўнайдиган Тошкент — Оҳангарон — Ангрен маршрути бўйича қатновчи шаҳар атроф поездлари орқали ҳам бориш мумкин.

Янги маршрутлар

Шаҳар аҳолисининг талабига кўра Тошкентда транспорт хизмати борган сари яхшиланаётир. Деярлик ҳар йили пойтахтда трамвай ва троллейбусларнинг янги маршрутлари очилмоқда. Ҳозир шаҳар вокзалидан тўқимачилик комбинатига қатнаётган 9-трамвайнинг изи 3 километрга яқин узайтирилиб, Фарҳод кўчасига етказилади. Шу кунларда из ётқизиш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бундан ташқари ишчилар шаҳарчасидан вокзалгача троллейбус қатновини йўлга қўйиш планлаштирилган. Бу янги маршрут Полиграф, Навоий, Лугина, Ленин ва Кафанова кўчаларидан ўтиб боради. Ҳозир янги троллейбус маршрутини қуришга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Шунингдек, яқин келажакда Революция Скверидан Шумилов шаҳарчасига ҳам троллейбус қатнайдиган бўлади.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Бугун кундузи Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво ўзгариб турса-да ёғингарчилик бўлмайди. Температура эрталаб Тошкентда 15—17, областда 15—20 даража иссиқ бўлади. Кундузи Тошкентда 28—30, областда эса 27—32 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

РАДИО ЭШИТУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

Шу йилнинг 4 июнидан бошлаб Тошкент область меҳнаткашлари учун ўзбек ва рус тилларида бериладиган эшиттиришлар 750 метр тўлқиндаги радиостанция орқали соат 13 у 30 минутдан 14 гача олиб эшитирилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

МУСТАҚИЛ ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

Газетхонлардан Х. Халилов (Гулистон райони), Т. Эргашев (Чиноз райони) ва О. Исхоқов (Тошкент шаҳри) ўртоқлар редакциямизга хат ёзиб, Африкадаги ёш давлатлар — Того ва Сьерра-Леоне ҳақида маълумот беришни илтимос қилганлар. Биз шу тўғрида материал босмоқдамиз.

ТОГО

Того республикаси Франциянинг собиқ мустамлакаси бўлиб, Африканинг ғарбий қисмига жойлашган. Мамлакат бир неча марта мустамлакачиларнинг қўлидан қўлига ўтиб келган.

Биринчи жаҳон урушидан сўнг немислар қўли остидаги Того икки қисмга ажралди: унинг ғарбий қисми Англия, шарқий қисми эса Франция ихтиёрига ўтди.

Империалистлар узоқ йиллар давомида Того аҳолисининг мамлакатни бирлаштириш ҳақидаги талабини кескин рад қилиб келдилар. Бу билан улар Того халқининг озодлик йўлидаги ўсиб бораётган курашини заифлаштиришга уриндилар.

Тогонинг Англияга тегишли бўлган ғарбий қисми 1957 йили Транс-Вольта райони номи билан Гана республикаси составига кирди. Мамлакатнинг шарқий қисми эса бир ярим миллион аҳолиси билан Франциянинг мустамлакаси бўлиб қолаверди.

1958 йил апрель ойида Тогода депутатлар палатасига сайлов ўтказилди. Бу сайловда мамлакат мустақиллиги тарафдорлари катта ғалабага эришдилар. Натижада француз мустамлакачилари ён беришга мажбур бўлдилар.

Ниҳоят, 1960 йилнинг 27 апрель куни ҳам етиб келди. Того республикасининг ташкил этилганлиги расмий равишда эълон қилинди. «Бирлик партияси»нинг бошлиғи Сильванус Олимпио ёш Африка давлатининг президенти қилиб сайланди.

Янги республика олдида жуда кўп муҳим ҳамда мураккаб иқтисодий ва сиёсий проблемалар кўндаланг бўлиб турарди. Того ҳукумати мамлакат хўжалигининг ҳамма соҳаларини ривожлантиришга қаратилган программани ишлаб чиқди. Унда айниқса қишлоқ хўжалигини юксалтиришга катта эътибор берилгандир.

Оти дарёси ўтган водининг шимолий районларида озиқ-овқат базаларини кенгайтириш мақсадида янги зоналарни вужудга келтириш назарда тутилади. Бу серсув зоналардан асосан гурунч ҳосилини кўпайтириш ҳамда чорвачиликни янада ривожлантириш мақсадлари учун фойдаланилади.

Шунингдек, ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган программада янги пальма ўрмонзорларини яратиш, кофе ва какао дарахтларини кўпайтириш, пахта учун катта-катта майдонларни ажратиш ҳам ҳисобга олинган. Буларнинг ҳаммаси мамлакат даромадининг асосий манбаи бўлган экспорт товарлари ҳажмини кенгайтиришга хизмат қилади.

Саноатни тараққий эттириш программасига кўра, тўқимачилик ҳамда йигирув фабрикалари қуриш билан бир қаторда, цемент ва ғишт ишлаб чиқарадиган бир қанча корхоналар, пальма ёғини ишлайдиган заводлар, консерва ва бошқа озиқ-овқат фабрикалари бунёдга келтирилади. Того кон саноати ҳам кўплаб маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Мамлакатнинг ички вазифаларини муваффақиятли равишда ҳал қилиш Того ҳукуматининг ташқи сиёсатига боғлиқлиги табиийдир. Маълумки, Того ҳукумати тинчликни сақлаш позициясида турибди.

Того республикаси ўз ташқи сиёсатида нейтрал бўлиш, халқаро блокларда қатнашмаслик, барча мамлакатлар билан дўстона муносабатлар ўрнатиш йўлини тутаётганлигини амалда исбот қилмоқда. Тогонинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан алоқаси тобора кенгайиб бораётир. Того мустақил республика деб эълон қилинганидан сўнг, орадан кўп вақт ўтмай, Совет Иттифоқи билан бу ёш Африка давлати ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида битим имзоланди.

1961 йил 12 июнда республика пойтахти — Ломе шаҳрида Совет-Того савдо битими имзоланиши билан ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро иқтисодий алоқаларга асос солинди.

СЬЕРРА-ЛЕОНЕ

Бундан роса бир йил муқаддам Африкадаги Сьерра-Леоне мамлакатининг пойтахтида, Брукфилдс стадионида Британия байроғи олиб ташланиб, унинг ўрнига янги, мустақил республиканинг байроғи ўрнатилди. Инглизлар бу ерда 175 йил ҳукмронлик қилдилар. Маҳаллий аҳоли шу давр ичида жуда кўп қон ва кўз ёши тўкди, кулфат-азоб чекди.

Мустамлакачилик ўзидан сўнг бу мамлакатда оғир из қолдирди. Мамлакат жуда катта табиий бойликларга эга бўлишига қарамай, аҳолининг жуда катта кўпчилиги ғоят қийин аҳволда кун кечирмоқда. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ўртача йиллик даромад жиҳатидан бу мамлакат Африканинг ўзида ҳам энг кейинги ўринлардан бирида туради. Бу ерда безгак, сил касали билан оғриш оддий воқеа бўлиб қолган. Касалхоналар жуда кам. Мактаблар ҳам худди шу аҳволда. Ҳар етти боладан атиги биттаси бошланғич маълумот олмоқда.

Сьерра-Леоне — аграр мамлакат бўлиб, аҳолисининг 90 проценти қишлоқ хўжалик ишлари билан машғулдир. Бу ерда гурунч, арахис, кофе ва бошқа маҳсулотлар етиштирилади. Айрим қабилалар эса чорвачилик билан шуғулланадилар. Мамлакатда қимматбаҳо қазилма бойликлар кўп. Айниқса олмос ва темир рудаси кўплаб ишлаб чиқарилади. Бу мамлакат капиталистик дунёда ишлаб чиқарилаётган олмоснинг тўртдан бир қисмини бермоқда. Темир рудаси ишлаб чиқариш бўйича эса Африкада учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Инглиз мустамлакачилари Сьерра-Леонени ўзларининг хомашё базаларига айлантирдилар. Мамлакат экспортининг 60 процентдан кўпроғи ҳамда импортининг 50 проценти Англия ҳиссасига тўғри келади. Британия монополиялари мамлакатнинг деярли ҳамма корхоналарини ўз қўлларида ушлаб турибдилар. Масалан, «Сьерра-Леоне девелопмент» деган инглиз компанияси мамлакатда руда ишлаб чиқаришни монополия қилиб олган. Руда Англия, Германия Федератив Республикаси, Швеция, Голландия, Греция ва бошқа мамлакатларга чиқарилмоқда. «Сьерра-Леоне селекшен траст» деган компания эса олмос ишлаб чиқаришни ўз қўлига олган. Олмос ишлаб чиқаришда минглаб маҳаллий миллат кишилари қатнашадилар. Бироқ, компания бу олмосни арзимаган пулга сотиб олади.

Мамлакатда жуда катта хомашё ресурслари мавжудлигига қарамай хомашёни ишлаб чиқарадиган саноат ривожланган эмас. Мустамлакачилар бундай саноатни ривожлантиришдан манфаатдор эмас эдилар. Мамлакатда гўшт, мебель ва салқин ичимликлар тайёрлайдиган айрим корхоналар, кичик кемалар ва автомашиналар ремонт қиладиган мастерскойларгина бор, холос.

Африка халқларининг миллий-озодлик ҳаракати Сьерра-Леонега ҳам кучли таъсир кўрсатди. Бу ерда халқ оммасининг миллий мустақиллик, демократик эркинлик ҳамда турмуш шароитини яхшилаш учун бошланган ҳаракати кенг қулоч ёйди. 1955 йил февралида мамлакатнинг пойтахти —Фритаун шаҳрида меҳнаткашларнинг забастовкаси бошланди. Забастовка қатнашчилари иш ҳақини оширишни талаб қилиб чиқдилар.

Мустамлакачи ҳукмдорларнинг буйруғи билан намойиш қатнашчилари ўққа тутилди. Бу қонли воқеа бутун Африка аҳолиси ўртасида катта норозиликнинг келиб чиқишига сабабчи бўлди. Жуда кўп жойларда аҳоли билан қўшинлар ва полиция ўртасида тўқнашувлар бўлди. Шундан сўнг инглиз ҳукмдорлари солиқлар бўйича ислоҳот ўтказиш ҳамда ўз губернаторини вазифасидан бўшатишга мажбур бўлдилар.

1960 йилда Халқ партияси (бу партиянинг бошлиғи Марган ҳозирги вақтда мамлакатнинг бош министридир) бошқа партиялар билан бирлашиб, Лондонда конференцияга тўпланди. Бу конференцияда мамлакатни мустақил деб эълон қилиш муддати белгиланди. Бироқ, инглиз мустамлакачилари министрлиги Сьерра-Леоне мустақиллигини қўлга киритганидан сўнг Англия билан ҳарбий шартнома тузсин деб талаб қилди. Бунда Буюк Британиянинг Фритаундаги ҳарбий-денгиз портидан фойдаланиши ҳамда у ерда НАТОнинг ҳарбий-денгиз базасини ташкил қилиш назарда тутилган эди.

Сьерра-Леоне ҳукумати прогрессив кучлар таъсири билан бундай шартнома тузишга розилик билдирмади. Мамлакат халқи давлат мустақиллигини қўлга киритиб, йирик ғалабага эришди.

Ҳозирги вақтда бу ёш Африка давлати олдида мустамлакачилик тузумининг оғир қолдиқларини тугатиш ҳамда ўз миллий экономикасини вужудга келтиришдан иборат муҳим проблема кўндаланг бўлиб турибди.

Совет Иттифоқининг халқлари, шу жумладан ўзбек халқи ҳам ўз мустақиллигини қўлга киритган ёш Африка давлатларига тинчлик ва тараққиёт йўлида янги-янги муваффақиятлар тилайдилар.

А. ТУРСУНОВ.

Телевизор

2 ИЮНЬ

Рус тилида: 18.00 — **Мойдодир** (болалар учун мультипликацион фильм). 18.25 — **Телевизион янгиликлар.** 18.40 **Зарарли одатлар** (илмий-оммабоп фильм) 19.00 — **Сувда эҳтиёт бўл** (телеочерк).

Ўзбек тилида: 19.15 — **Телевизион янгиликлар.** 19.30 — **Гайдар шу ерда яшади** (телеочерк).

Рус тилида: 20.00 — **Ашула ва рақс байрами** «Пахтакор» стадионидан олиб кўрсатилади. 21.35 — **Бир йилнинг тўққиз куни** (киноповесть).

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VI да **Тошболта ошиқ,** 3/VI да **Уч баҳодир.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ (Свердлов номли концерт залида) — 3/VI да **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти.** Концертда СССР халқ артисти Тамара Хоним иштирок этади. Кеч соат 8 да бошланади.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ **ёзги биносида** — 3/VI да концерт. **Ўзбек давлат филармониясининг солистлари** ва Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** қатнашади. Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Шаҳардаги сигналлар — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 8 гача).

Жўшқин йиллар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Истиқбол йўли — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун, ўзбек тилида).

Алёнка — НАВОИЙ номли (эрталаб 10 да).

Актёр Йоллер — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун).

Пласа Уинкуль — «ИСКРА» (кеч соат 8 яримда).

Герольштейндаги саргузаштлар — «МИР» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 10 да).

Чўккан кеманинг сири — (эрталаб соат 10 да). **Она қалби** (кундуз 2, кеч 6 ва 10 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

Энг биринчилар — «ОКТЯБРЬ».

Истиқбол йўли — «ВАТАН» (ўзбек тилида), «ПАХТАКОР» (рус тилида).

Ғурурли Лойза — НАВОИЙ номли, КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли, «УДАРНИК», «ВАТАН» (кеч соат 10 яримда).

Шаҳардаги сигналлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Узоқ соҳилларда — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 10-45 минутда).

Салибчилар (1 ва 2-серия) — ПУШКИН номли.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02158. Нашр. Г. — 1604.